

Geny ogłoszeń
za wiersz milimetrów przed 1 złoty w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świadczone 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Za zaszczyt miejsca dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIE

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny: WITOLD FABRYCZY

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Św. Anny 12

Prenumerata wynosi miesięcznie
zł. 2.—
Redakcji, Administracji i Drukarni
Sosnowiec, ul. Kościuszki 1a
47

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

s. † p.

Inżynier WITOLD OTTO

Radca Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu
Zmarł nagle 28 września 1934 r.

W Zmarłym traci Izba czynnego i zasłużonego członka

Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu.

Serdecznie witamy reprezentanta Rzplitej, który przed światem wysoko podniósł sztandar mocarstwowej Polski

Dziś przejeżdża przez Zagłębie w powrotnej drodze do stolicy Polski z Genewy minister Józef Beck. Ostatnią sesję ligi narodów zapisał historyk odrodzonej Ojczyzny złotymi zgłoskami. Usunęliśmy bowiem ostatnie ślady niewoli politycznej. Oświadczyliśmy wobec całego świata, wobec pięćdziesięciu kilku państw w Genewie, że zrzucamy z siebie upokarzające pęta „kontroli” międzynarodowej, narzucone nam wtedy, gdyśmy jeszcze walczyli o granice kraju — „kontroli” nad naszym stosunkiem do własnych obywateli.

Traktat mniejszościowy, do którego podpisania zmuszono nas 28 czerwca 1919 roku rozróżnia państwa „pierwszej” i „drugiej” klasy; pierwsze uwalnia od przymusu za siada na ławie oskarżonych w Genewie. Ilekroć się o jakimś warchołowi lub szantażyście spodoba, drugie przymusza do tej haniebnej i upokarzającej roli.

Rząd nasz powziął decyzję, aby ochrona mniejszości obowiązywała wszystkie państwa, została „zgene-ralizowana” — albo też zrzucimy z siebie jarzmo „kontroli” międzynarodowej!

W Genewie nie zgodzono się na „generalizację”. Francja, Anglja, Włochy opowiedziały się przeciw niej.

Dobrze więc. Nie mamy nic przeciwko temu.

Wysnuwamy tylko logiczną konsekwencję: Nie uznajemy więcej żadnego wścibstwa w nasze sprawy wewnętrzne, żadnej „kontroli”.

Nie znaczy to, byśmy zmienili nasz stosunek do obywateli. I nadal każdy, bez różnicy narodowości i

wyznania, będzie korzystał z równych praw, jeśli spełniać będzie swe obowiązki wobec państwa.

Ale wypowiadamy zagranicy prawo wtrącania się do tego, jak regulujemy nasze wewnętrzne stosunki.

Powiedzieliśmy to twardo i od tego nie odstępimy.

Dziś powitamy polskiego męża stanu, wracającego z pola walki o naszą godność państwową i naszą wolność polityczną.

Zadokumentujemy wobec wracającego z Genewy przedstawiciela Polski, że są z nim sercem i duchem, że witają w nim patriotę, który wysoko przed światem dźwigał sztandar mocarstwowej Polski.

Dziś rano wszyscy przed dworzec!

Ludność całej Polski szykuje gorące powitanie dla ministra Becka w czasie jego drogi powrotnej z Genewy.

Na wszystkich większych stacjach odbędą się manifestacyjne uroczystości.

Również Zagłębie szykuje gorące przyjęcie.

Rada powiatowa BBWR. wzywa ludność, organizacje, instytucje i związki wojskowe, społeczne tudzież młodzież do wzięcia jaknajliczniejszego udziału ze sztandarami i orkami strami w manifestacji, jaka odbędzie się w dniu przejazdu min., dziś w niedzielę o godzinie 8 rano przed dworcem w Sosnowcu.

Dr. bakt. J. FISCH
B. Elew Zakładu Higijony Uniw. J. K. we Lwowie
Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 12
Telefon 1186
Bakteriologiczne, serologiczne i chem. mikrosk.
ANALIZY KRWI
mocz, kału, płwociny, ropy, nasienia i t. p.
Wczesne rozpoznanie ciąży z moczu.

Stefan Artwiński prezydentem m. Kielc

Pierwsze posiedzenie nowowybranej rady miejskiej

KIELCE, 29. 9. (wl.) W dniu dzisiejszym o godz. 7.20 wieczorem odbyło się posiedzenie nowo wybranej rady miejskiej w Kielcach.

Posiedzenie zagal i okolicznościowe przemówienie wygłosił komisarz saryeczny prezydent miasta starosta Porembalski.

Skolei odbyły się wybory nowe go zarządu miasta.

Prezydentem prawie jednogłośnie wybrany został p. Stefan Artwiński, prezes federacji obrońców ojezwny.

Wiceprezydent wybrany został p. Jan Maetzke.

W czasie tajnego głosowania P. P. S. opuściła salę

Wybór ławników odroczone do następnego posiedzenia.

Matki!

Żądajcie w aptekach i skład. apt. higieniczn. przysypki dla dzieci

Puder „Dzidzi” z (kogutkiem)

utrzymującej ciało dziecka w zdrowiu i czystości.

Lekarz - Dentysta
R. MAZUR
przyjmuje codziennie od 4-7
SOSNOWIEC,
Piłsudskiego 12 I piętro
telefon 9-62.

Dr. med. T. BARYLSKI
przyjmuje w chorobach skórnych i wenerycznych
BĘDZIN, ul. Małachowskiego Nr. 53
telefon 5-71.
od 9-9½ i od 6 do 8 godz.

Konkurs

Wydział Powiatowy w Zawierciu ogłasza konkurs na posadę drogomistrza, na warunkach:

X-IX kat. plac, ryczałt na objazdy w myśl obowiązujących przepisów Min. Kom. Dodatek komunalny zależny od każdorocznej decyzji Wydziału Powiatowego. Ubiegać się mogą absolwenci średnich szkół technicznych z kilkuletnią praktyką przy budowie i utrzymaniu dróg. Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. Termin zgłaszania do 30.X. 1934 r.

Kierownik Pow. Zarządu Drogowego: (—) ST. SOLAWA. Przewodniczący Wydziału Powiatowego STAROSTA: (—) T. WARDEJN-ZAGÓRSKI

LECZNICA

chor. wenerycznych i skór. „Pomoc”
Sosnowiec, Sienkiewicza 17 a
Czynna: 10 - 11 4 - 7 pp., w święta: 11 - 1
Wizyta 5 złotych.

Porażka Kuśocińskiego

WARSZAWA, 29. 9. (wl.) W pierwszym dniu międzynarodowych mistrzostw lekkoatletycznych w Warszawie odbył się sensacyjny pojedynek: Kusociński — Lehtinen — Petersen, w biegu na 2 mile angielskie (3218 mtr.).

Bieg zakończył się porażką Kuśocińskiego, któremu znów we znakli dała się choroba kolana.

Bieg wygrał fin Lehtinen, w czasie 9:17, drugi przybył do mety szwed Petersen, a dopiero o 30 mtr. w tyle przybył Kusociński.

ZDROWE I SILNE DRZEWA OWOCOWE

pienne, karłowe i formowane w odmianach wypróbowanych w własnych sadach dla tutejszego klimatu i gleby

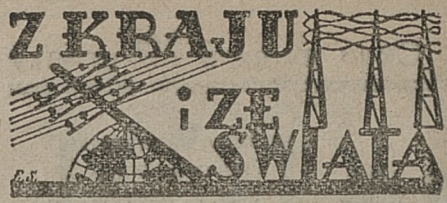
KRZEWY OWOCOWE — AGRESTY, PORZECZKI

pienne i krzaczaste, maliny i winorośle, byliny, krzewy ozdobne BZY I RÓŻE w najpiękniejszych odmianach i kolorach polecają po cenach umiarkowanych

Zakłady Ogrodnicze H. DIETEL

Sosnowiec ul. 3-go maja 35, tel. 3-28

Uwaga. Fachowe porady przy sadzeniu i zakładaniu sadów, delegowanie fachowców na grunt skutecznie się bezpłatnie.

ZNÓW 600 GÓRNIKÓW POLSKICH
OPUŚCIŁO FRANCJĘ.

PARYŻ, 29.9. We czwartek 27 gm. opuścił granicę Francji pociąg, którym odjechało do Polski 600 górników polskich z rodzinami, rzekomo „dobrowolnych repatriantów“ Górnicy ci pracowali w kopalniach w Mariés i Bruay w departamencie Pas de Calais.

Z Zagłębia północno - francuskiego otrzymano wiadomość, że kopalnie tam leższe, jakkolwiek nie wydają już dziś polaków jawnie, to jednak zmuszają ich pod rozmaitemi pozorami do wyjazdu. Wobec takiej wiadomości, no takka „Petit Parisien“ o „dobrowolnym“ wyjeździe emigrantów nie wygląda na zupełnie wiarygodną.

SYN B. MINISTRA FRANCUSKIEGO OSKARŻONY O MORDERSTWO

PARYŻ, 29.9. Paryż ma nową sensację. Oto rojalistyczna gazeta „Action Française“ podała wiadomość, iż młody Laborie, aresztowany przed kilkoma dniami pod zarzutem zamordowania paryskiego radcy miejskiego i dyrektora „Casino de Paris“ Oskara Dufren, ma, jest zupełnie niewinny.

„Action Française“ wskazuje na inne ślady poszukiwania mordercy, przy czym wymienia nazwisko syna lewicowego polityka i b. ministra spraw wewnętrznych Malvy.

Zachodzić tu miał wypadek perswazyjnego zbrojenia ze strony zamordowanego Oskara Dufrenga i jego zabójcy.

Jako głównego świadka wymienia „Action Française“ pielęgniarkę Lacroix, która wymienionego młodego Malve pielęgnowała przed rokiem na jednej z klinik paryskich. Pani Lacroix została dziś przesłuchana przez policję, gdzie zeznała, iż pogroźkami zmuszano ją do tego, by do tej pory nie zabrała głosu w tej sprawie. Jednakże nie udzieliła ona żadnych specjalnych wyjaśnień odnośnie do osoby syna b. ministra Malvy, na którego rzecza podejrzanie „Action Française“.

Deputowany Malvy podał dziś za pośrednictwem agencji Havasa do wiadomości, iż rodzina jego zamierza zaskarżyć pismo „Action Française“ o obrażenie honoru.

ZWIERZĘCA ZBRODNI STRAJKU JACYCH SZOFERÓW W CHICAGO.

CHICAGO, 29.9. We czwartek doszło tu na tle trwającego od sierpnia rb. strajku szoferów, do krwawych wykożeń. Pięciu strajkujących szoferów napadło w śródmieściu na autobus, prowadzony przez szofera, który nie chciał przyłączyć się do strajku i zaczęło strzelać z rewolwerów do pasażerów. Wśród jadących wybuchła straszliwa panika. Kilka osób wyskoczyło z pedzającego samochodu, odnosząc ciężkie obrażenia.

W międzyczasie terroryści ubezładnili szofera, powodując równocześnie katastrofalne zderzenie autobusu ze słupem przewodów elektrycznych. Wóz uległ rozbiciu.

Od strzałów terrorystów poniosła śmierć jedna kobieta, zaś wszyscy inni pasażerowie, którzy pozostali w autobusie w liczbie 20 zostali bądź od kul rewolwerowych, bądź wskutek katastrofy ciężko ranni. Zanim na miejsce zajęcia przybyła policja, terroryści zdolałi ułotnić się.

Dobre są gilzy do papierosów pod nazwą:

„KRYZYSOWE“

fabryki: E. Paschalski i Ska Radom
lecz jeszcze lepsze teje fabryki nowe gilzy

„SERVUS“

w praktycznym opakowaniu z wata chemicznie preparowaną. Zadzajcie w sklepach tytoniowych oraz kioskach w cenie 6 groszy pudełko.

Zbieg z Polski -- mordercą śpiewaczki

Wyjaśniona tajemnica 2 trupów w sleepingu

Anonim uratował wykrycie zbrodni sprzed 11 lat

Zamieściliśmy wczoraj depezę z Paryża donoszącą, iż w pociągu Ventimiglie — Paryż znaleziono w jednym z przedziałów sleepingu dwa trupy.

Początkowo trudno było ustalić tożsamości ofiar podejrzanej tragedji.

Przy jednym z zabitych znaleziono wprawdzie

paszport na nazwisko Alibert, ale dokument ten budzi pewne podejrzenia. Niebawem jednak okazało się, iż pod nazwiskiem Aliberta ukrywał się

obywatel polski Józef Ziffer i że był on od pewnego czasu poszukiwany i tropiony przez policję w związku z sensacyjną zbrodnią.

Przed jedenastu laty w miejscowości kąpielowej Treport pod Drieppe znaleziono zwłoki kobiety. Była młoda, piękna, gustownie ubrana, ale nikomu w okolicy nieznana. Śledztwo nie dało wyniku, zwłoki więc pochowano i przzerwano dalsze poszukiwania.

Dopiero w r. 1933 nadszedł do władz śledczych anonis, który twierdził iż pod Drieppe zamordowana została

śpiewaczka polska Helena Zaruska czy Zawuska - Zifferowa.

Rodzina Ziffera krzywym okiem patrzyła na „mezaljans“. Zwolano naradę familijną i postanowiono zgładzić ze świata śpiewaczkę.

Do dokonania zbrodni wybrany został

Józef Ziffer z Warszawy. Pojechał on wśląd za śpiewaczką na plażę francuską i tam dyskretnie ulokował się w miejscowości kąpielowej.

Gdy w r. 1933 na podstawie ano-

nimu policja polska aresztowała męża zamordowanej i jego siostrę, oboje wyparli się udziału w zbrodni i wskazali na brata jako na sprawcę mordu.

Za Józefem Zifferem, który w międzyczasie ułotnił się, rozesłano listy gończe.

Józef Ziffer, jak się okazało, zbiegł do Niemiec, a stamtąd po dojściu do władzy Hitlera usiłował znaleźć schronisko we Francji, zapatrzwszy się dla pewności w fałszywe dokumenty

z nazwiskiem Aliberta. Mimo podejrzeń Ziffer zrećnie zacięrał za sobą wszelkie ślady. Dopiero niedawno paryskiej policji kryminalnej udało się ustalić, że Alibert i Ziffer, to jedna i ta sama osoba. Aresztowanie jego było kwestją dni.

Kto był drugi w sleepingu? Po ustaleniu tożsamości Ziffera-Aliberta zajęto się stwierdzeniem, kto był towarzyszem jego w wagonie sypialnym i drugą ofiarą tajem-

niczego dramatu. Jak dotąd istnieją dwa przypuszczenia: albo Ziffer, czując, że jest osaczony przez policję, postanowił pozbyć się jakiegoś niewygodnego świadka. W tym celu namówił go do wspólnej podróży i zastrzelił w czasie snu, a następnie pod wpływem depresji, czy strachu, że nie potrafi zatrzeć śladów po swojej zbrodni,

samem popełnił samobójstwo. Drugą nieprawdopodobną wersją jest, iż Ziffer zamordował wywiadowcę policji, który od kilku dni tropił z nim i wykupił sobie drugie miejsce w przedziale wagonu sypialnego, którym jechał Ziffer. W pociągu Ziffer w rozmowie z towarzyszem podróży zdradził się:

w chwili aresztowania rzucił się na agenta, zamordował go i sam odebrał sobie życie.

Dalsze śledztwo wyjaśni szczególności jego śmierci i udział w ujawnionej po 11 latach zbrodni pod Drieppe.

PODZIĘKOWANIE.

JW Panu Doktorowi ADAMOWI BILIKOWI za uratowanie życia naszej ukochanej córeczce Basi przez wyleczenie jej z ciężkiej i skomplikowanej choroby, za niespotykaną pieczołowitość i oddanie oraz słowa otuchy w chwilach naszej rozpacz, składamy na tej drodze wyrazy głębokiej wdzięczności.

Zygmunt i Helena Cholewowie.

Sosnowiec, dnia 29 września 1934 r.

Sprzedana żona

Dziwy dzieją się na wsi polskiej

Historja zanotowała kilka osobliwych wypadków sprzedania własnej żony.

W nowoczesnych czasach zdarzyło się, że żonę przegrał w karty gracz uparty i nieszcześliwy. Ale nie było dotychczas tego rodzaju transakcji dokonanej na zimno przez spisanie umowy formalnej w obecności dwu świadków.

I oto rzecz taka wydarzyła się niedawno.

Wydarzyła się we wsi Polaki Pierwsze w gminie Sinołaka powiatu węgrowskiego.

40-letni Stanisław Andrzejewski sprzedał za 300 złotych żonę swoją Kornelję Janowi Rucińskiemu.

Andrzejewski w umowie pisemnej oświadczył, że żonę swoją odstępuje „z czystym sumieniem, z ręką na sercu, nie pod żadną groźbą ani też zmuszeniem i tracę do niej wszystkie prawa małżeńskie, oraz zobowiązuje się już nigdy do niej nie wracać, a to z przyrzeczeniem utraty życia mojego, gdybym kiedykolwiek śmiał zakłócić spokój w jej życiu“.

Umowę jako świadkowie podpisali Franciszek i Józef Kowalczykowie.

Andrzejewska narazie nie protestowała. Pokornie udała się do domu leciwego zresztą nabywcy.

Okazało się, że życie jej stało się męczarnią.

Ruciński bił ją i maltretował, wypominając ciągle, że za wiele z-

nią zapłacił. Jednocześnie Andrzejewski doszedł do przekonania, że wziął za mało pieniędzy.

Między dwoma mężczyznami rozpoczęły się nowe targi.

Przerażona kobieta, obawiając się jakichś nowych, przykrych niespodzianek zwróciła się ze skargą do prokuratora przy sądzie okręgowym w Siedleach.

Jedyna w swoim rodzaju sprawa znajduje się niebawem przed trybunałem sądowym.

Wygrasz!

grając wytrwale

na Loterii Państwowej
w szczęśliwych kolekturach

ST. HILAWSKIEJ

w Sosnowcu, 3-go Maja 2.
w Będzinie, Małachowskiego 1
w Zawierciu, 3-go Maja 1
w Dąbrowie Gór., 3-go Maja 4
w Grodźcu, Kościuszki 3.

Ciągnięcie 1-ej kl. 31-ej Loterii
rozpoczyna się już

18 października b.r.

PRZEPROWADZKI
EKSPEDYCJA
PRZEWÓZ TOWARÓW

„WYGODA“

Sosnowiec, Piłsudskiego 48

Telefon 10-14.

Kiedy doczekamy się izb pracy?

Świat pracy nie posiada reprezentacji gospodarczej

Wzrastająca fala strajków niepokoi życie gospodarcze i społeczne w Polsce. W ciężkiej walce bronią pracownicy swego minimum egzystencji, starają się niedopuszczyć do dalszego obniżania zarobków, próbują podnieść je tam, gdzie pracodawcy zbyt już beceremonjalnie wykorzystali kryzys i bezrobocie.

W świeżo zakończonym, a długotrwałym strajku jedwabniczym w Łodzi otrzymali pracownicy dla jednej kategorii robót 20 proc. podwyżki. Zwiększenie stawki płac o 15—20 i 30 proc. uzyskiwali już niejednokrotnie strajkujący robotnicy lub chałupnicy w poszczególnych gałęziach produkcji.

Tak znaczne podwyżki zarobków, wywalczane w okresie ogromnego osłabienia sił robotniczych, charakteryzują jaskrawo, jak niesłychanie wyzyskiwany bywa dziś pracownik do jak niskiego poziomu mogą spadać jego zarobki.

Sytuacja robotników jest dziś istotnie bardzo ciężką. Niema prawie granic ustępstw, jakie uzyskać dziś może pracodawca pod groźbą wyrzucenia robotnika z pracy. Nie sobie nie robi przedsiębiorca z przyjętych wobec pracowników zobowiązań. Ledwo zostanie zmuszony do zawarcia umowy zbiorowej — natychmiast ją z powrotem łamie, pchając robotnika do ponownej walki.

O różne sprawy musi dziś walczyć robotnik. Wśród różnorodnych żądań, wysuwanych przez strajkujących robotników, zdarzają się czasami postulaty niezmiernie charakterystyczne. Robotnicy, okupujący już od dłuższego czasu fabrykę Peltzera w Czarnobrowie, domagają się „traktowania po ludzku”. Żądanie to oświetla w sposób wymowny obecną sytuację robotnika w fabryce. Bardzo już dokuzyć musiało robotnikom nieodpowiednie traktowanie, jeśli żądanie takie wysuwają, jako jeden z trzech zasadniczych postulatów, o które walczą strajkiem i dramatyczną okupacją. Solidaryzują się z nimi z pewnością robotnicy z innych fabryk: i ci, którzy potrafią walczyć o swe prawa, i ci liczni, którzy cierpliwie znoszą wszelkie zyskany.

A przecież pracownik w Polsce zasłażył sobie na inne traktowanie. Wartość jego pracy, ofiarność dla kraju, jego patriotyzm znane są nie od dzisiaj. Krwią zaświadczył on podczas wojny swą świadomą przy należności państwową; podczas pokoju niejednokrotnie już stwierdził wysoki poziom poczucia obywatelskiego.

Rezultaty Pożyczki Narodowej dowodzą, że w Polsce ofiarnym jest bynajmniej nie ten, kto więcej posiada. Stwierdzono bowiem, że świat pracy (pracownicy samorządowi, prywatni, funkcjonariusze państwowi, emeryci itd.) dali na ten cel około 45 proc., gdy cały kapitał (handel, instytucje kredytowe, ubezpieczeniowe, komunikacyjne i przemysł) łącznie tylko 42 proc. —

Obywatelskie swe stanowisko zaznaczają pracownicy zresztą już od lat kilku, znosząc spokojnie ciężkie brzemie kryzysu gospodarczego, spadającego w pierwszej mierze na ich barki.

Zbyt daleko posuwa się niejednokrotnie dziś przemysł w wykonywaniu tej spokojnej postawy świata pracy.

Pierwszym krokiem na drodze wprowadzenia równowagi w stosunki społeczne jest postawienie świata pracy na właściwym miejscu, przyznania pracownikom praw,

ATA czyści i szoruje wszystko • Wyrób Zakładów „Persil”

PAMIĘTAJ, że WIELKIE WYGRANE padają stale w szczęśliwej kolekturze KAFTALA

Ostatnio padło tam:

- zł. 1.000.000 — na Nr. 61415
- zł. 200 000 — „ Nr. 5351
- zł. 100 000 — „ Nr. 112612
- zł. 100.000 — „ Nr. 107462
- zł. 100.000 — „ Nr. 85899
- zł. 50.000 — „ Nr. 26104
- zł. 50.000 — „ Nr. 41828
- zł. 50.000 — „ Nr. 109572
- zł. 50.000 — „ Nr. 152252

i wiele, wiele innych wygranych po: zł. 20.000, — 15.000, — 10.000, — 5.000, — i t. d. na miliony złotych!

Kup więc los do I-ej klasy 31-ej Loterii w kolekturze Loterii Państwowej

W. KAFTAL i SKA., Katowice, św. Jana 16.

Listowne zamówienia załatwiamy odwrotną pocztą P.K.O. konto 304.761.

jakie się im bezsprzecznie należą.

Rzesza robotnicza i pracownicza w Polsce jest jedną z najliczniejszych, siła jednak tej warstwy nie była dotąd doceniona. Siłę tę należy wciągnąć do akcji państwotwórczej, zorganizować jej przedstawicielstwo — dać jej samorząd gospodarczy — izby pracy.

Oddawna już pracownicy domagali się izb pracy. Izby pracy bowiem mogą im zapewnić właściwy wpływ na zagadnienia gospodarczo-społeczne, na ich kształtowanie.

Przez organizację samorządu pracowników urzeczywistni się idea współdziałania wszystkich czynników gospodarczych w ramach państwa. Błędem jest bowiem rozpowszechnione dziś jeszcze mniemanie, że czynnikiem gospodarczym jest tylko kapitał w jego najrozmaitszej postaci. Podstawa gospodarstwa narodowego jest właśnie praca, to też rozwój dobrobytu państwa nie może być zapewniony bez należytej jej organizacji, bez zespolenia wszystkich czynników, biorących dziś udział w produkcji.

Obok zaś znaczenia gospodarczego samorządu pracy, zapewnić on

może z pewnością większy spokój wewnętrzny w państwie, łatwiej zgodni bowiem sprzeczne interesy różnych grup społecznych na zasadach ich równouprawnienia i nie dopuści do pogwałcenia jednych przez drugich.

Zrozumienie tych zagadnień zaczyna powoli przenikać w naszym społeczeństwie. Charakterystycznym objawem tego zrozumienia jest uchwała, powzięta na zjeździe działaczy społecznych i gospodarczych zwołanym w lecie b. r. przez B. B. W. R. w Poznaniu.

„Uznając pracę za podstawowy czynnik produkcji, a obóz ludzi, żyjący z pracy rąk i mózgow jako fundament siły państwa i narodu, zjazd stwierdza, że zorganizowanie świata pracy w izbach pracy jest niezbędnym warunkiem uregulowania praw pracowniczych i robotniczych w interesie porządku społecznego i ładu gospodarczego w państwie”.

Jest rzeczą znamionną, że uchwała taka została powzięta w dzielnicach zachodniej części kraju, gdzie współpraca różnorodnych społecznie elementów stoi bodaj najwyżej, gdzie

Uwagi kolektora Loterii Państwowej p. Władysława Kaftala na marginesie 31 Loterii Klasowej

Nasza loteria klasowa stała się dla większości obywateli tak niezbędną dla życia jednostki, jak kolej, poczta i telefon. Jest prosto koniecznością. W obecnych czasach bardziej aniżeli dawniej ludzie żyją nadzieją, że kiedyś wreszcie zniknie niepewność jutra, że urzeczywistnią się ukrywane zazdrośnie w głębi duszy zamierzenia. Nadzieja jest nie mniej konieczną dla życia jak tlen, którym oddychamy. Gdy jej zabraknie, zaczyna się przepaść. Loteria budzi nadzieję, a ta znowu zachęca do przetrwania. Loteria przerabia ludzi na optymistów, przywraca często znikającą radość życia, potęguje siły dla bezwzględnej walki o byt, a graczom wytrwałym daje bogactwo i szczęście.

Sumując wyniki naszej loterii, dochodzimy do wniosku, że dziś znaczna już część społeczeństwa oceniła należycie doniosłe znaczenie tej bezsprzecznie najpopularniejszej instytucji państwowej. Niemal każdy obywatel kraju dzieli to przekonanie, że przeznaczając ze swego dochodu miesięcznego drobna kwotę na kupno losu loteryjnego zdobywa cenny przywilej brania udziału w wyprawie po miljon. To przekonanie sprawiło, że nasza loteria klasowa stała się rzeczywiście loterią ludową. Daj niej grą na loterii interesowała się garstka ludzi dobrze sytuowanych. Dziś natomiast grałby każdy, gubny nie istniały kryzysowe zarobki i bezrobocie. Znaną są przecież wypadki, gdzie na kupno jednej ówiarłki składa się po kilku, a nawet kilkunastu biedaków. Czy nie dowodzi to o istnieniu poważnego zasobu kultury i wyrobienia społecznego wśród ludzi? Mogłoby przecież zaryzykować w inny sposób, a skłania sposobów zdobywania pieniędzy jest bardzo rozległa. Gra na loterii jest, jak widzimy, niezłym oparciem moralnym.

Graczy naszej loterii klasowej pozatem cechuje w ostatnim czasie wytrwałość. I to jest objaw nawskroś dodatni. Większość graczy loteryjnych wie równie o tem dobrze, że należy grać przez wszystkie klasy. W ten sposób gracze zapewniają sobie maksimum korzyści, zyskując szanse wygrania także w pierwszych trzech klasach, w których suma wygranych przekracza 5 milionów złotych. A pamiętać należy przy tem, że sumy wygranych wzrastają w poszczególnych klasach. Najbardziej emocjonującą jest oczywiście klasa czwarta, t. j. ostatnia, wydzielająca przeszło 77 proc. wszystkich wygranych, przewidzianych dla całej loterii. Rzecz okiem na przykładzie przekonano każdego, że jest to suma olbrzymia. Poza główną wygraną w postaci miliona, w kl. ostatn. przypada do rozlosowania zgórą 16 milionów. I po myślenie, że ten deszcz złota spływa do kieszeni szczęśliwych graczy naszej loterii aż trzykrotnie w ciągu roku. A doświadczenie uczy, że miliony te przy padają w udziale przedewszystkiem

GRACZOM WYTRWAŁYM!

pracodawcy przyzwyczajeni są oddawna do zawierania i honorowania umów zbiorowych z pracownikami.

Trudno czekać jednak aż cały kraj zrozumie wagę tych zagadnień. Społeczeństwo należy czasem przede wszystkim narzucić mu określone ramy pracy. Zorganizowanie izb pracy winno być jednym z pilniejszych zadań obecnego rządu.

Na froncie przemysłowym Zagłębia Dąbrowskiego

Zniżka cen węgla i taryfy kolejowej—Duże zmiany w przemyśle

Od szeregu miesięcy rząd prowadzi wyteżoną akcję, zmierzającą do obniżki całego szeregu wytworów przemysłowych. Jest to akcja zakrojona na szerszą skalę, a przeprowadzenie jej wymaga wiele wysiłku i ostrożności. Ostatnie tygodnie przyniosły nam obniżkę cen cukru i nafty. Obecnie, jak się dowiadujemy, od szeregu już tygodni toczą się pertraktacje pomiędzy rządem i przedstawicielami przemysłu węglowego, w sprawie obniżki cen węgla. Rząd wysunął ze swej strony propozycję obniżki dotychczasowych cen węgla o kilkanaście procentów, przemysłowcy zaś godzili się na obniżkę zaledwie kilkuprocentową. Pertraktacje prowadzone w tej sprawie są na jaknajlepszej drodze i niewątpliwie zostaną zakończone pomyślnym wynikiem. Jak nas bowiem informują, obniżka cen węgla wyniesie 10 proc. i ma już obowiązywać od 1 października b. r.

Rząd, wywierając presję na przemysłowców o obniżkę cen wyrobów przemysłowych, nie zapomina również o przeprowadzeniu obniżek w przedsiębiorstwach państwowych. Ostatnio ministerjum poczt i telegrafów zarządziło 20 proc. obniżkę taryfy pocztowej. Obecnie zaś rząd przygotowuje obniżkę taryfy przewozowej na kolejach. W jakiej wysokości ma być przeprowadzona ta obniżka — narazie jeszcze niewiadome.

Obniżka cen węgla oraz niższe taryfy przewozowej będzie miało niewątpliwie bardzo duże znaczenie w naszym życiu gospodarczym.

Najbliższe tygodnie przyniosą nam również duże zmiany w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego.

Jak się dowiadujemy, pomiędzy akcjonariuszami towarzystwa „Sa-

27.510 WIĘCEJ WYGRANYCH W 31-ej LOTERJI PAŃSTWOWEJ.

Szerokie koła publiczności, grającej na loterii państwowej już się od dawna przyzwyczaiły, że co jakiś czas Generalna Dyrekcja Loterii wprowadza do planu gry sensacyjne innowacje. Stają się one wówczas przedmiotem powszechnego zainteresowania i niekiedy kończą się rozmów — tak jest i tym razem.

Szczególnie frapującą rzeczą w planie 31-ej loterii jest ogromne powiększenie ogólnej ilości wygranych. Gdy w poprzedniej loterii było 76.529 wygranych, teraz jest wygranych 104.039, a więc o 27.510 wygranych więcej. Trzeba to dobrze zrozumieć. Z grających na loterii będzie teraz wygrywało 27.510 ludzi więcej, jeżeli każdy z nich ma cały los, a cztery razy tyle ludzi więcej, jeżeli każdy z nich ma ćwiartkę.

Wielką korzyść tej innowacji dla grających jeszcze lepiej się uwydatni przy następującym zestawieniu: dawniej uważało się za maksimum szans wygrania, jeżeli co drugi los wygrywał, czyli na każde dwa — jeden, a na każde osiem losów — cztery. Teraz cztery losy wygrywają na każde siedem, czyli jeden los na jeden i trzy czwarte. To wskazuje jak bardzo wzrosły szanse wygrania na loterii.

Szansę tę wzrosła już w I-ej klasie 31-ej loterii. Dotychczas było w I-ej klasie 12.980 wygranych, obecnie jest 16.000 wygranych.

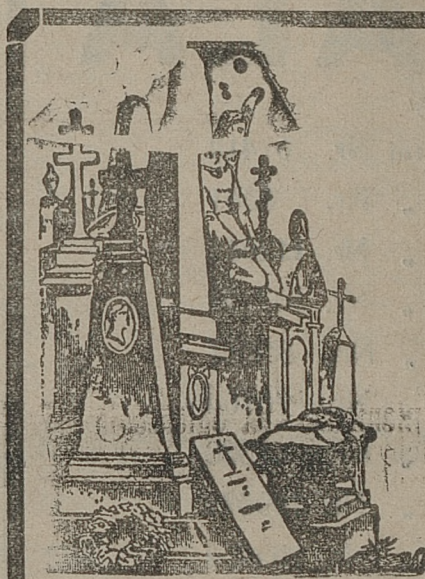
Wyrozumiałe jest zatem, że zmiany te wywołały wielkie zadowolenie w szerokich kołach grających, bo mają one na celu wyłącznie ich korzyść. Te same cechy mają i inne zmiany, wprowadzone do planu gry 31-ej loterii.

turn“ a towarzystwem „Grodziec“ toczą się pertraktacje w sprawie sfuzjonowania tych dwóch towarzystw. Fuzja ta ma polegać na tem, że tow. „Saturn“ nabyłoby większy pakiet akcyj tow. „Grodziec“, wykupując te akcje z rąk obcego kapitału, a mianowicie od hr. Donnersmarcka i Rybnickiego Gwarectwa Węglowego, które jest jak wiadomo własnością niemieców. Pertraktacje pomiędzy temi towarzystwami posunięte są już daleko, tak, że w najbliższym czasie spodziewać się należy sfinalizowania u mowy. W ten sposób jedno z najważniejszych przedsiębiorstw w Zagłębiu Dąbrowskim, finansowane przez kapitał niemiecki, znajdzie się w rękach polskiego towarzystwa

Mniej natomiast pocieszająca wiadomość krąży po Zagłębiu o warszawskim towarzystwie, do którego należą kopalnie „Kazi-

mierz“ i „Juljusz“. Otóż według pogłosek, towarzystwo to ma przejść podobno w ręce belgijczyków. Ostatnio w towarzystwie warszawskim bawili przedstawiciele kapitalistów belgijskich, którzy badali stan przedsiębiorstwa.

Jak wiadomo, kapitał belgijski jest częściowo akcjonariuszem warszawskiego towarzystwa, jednak nie posiada większości, gdyż większość akcyj tego towarzystwa pozostaje w rękach polskich. Przejście kopalni warszawskiego towarzystwa w obce ręce byłoby niewątpliwie dużą szkodą dla rodzimego i tak skromnego przemysłu. Nie dziwnego, że wiadomość o zainteresowaniu się belgijczyków warszawskim towarzystwem wywołała w Zagłębiu duże zaniepokojenie. Mamy jednak nadzieję, że do tego nie dojdzie i że warszawskie towarzystwo, od lat znajdujące się w polskich rękach, nie zostanie sprzedane.

Zakład artystyczno-rzeźbiarski i kamieniarski

JANA ZAGÓRSKIEGO

Sosnowiec, ulica Aleja 8. — Telefon 12-48

WYKONYWA:

pomniki, grobowce i wszelkie roboty budowlane z piaskowca, marmuru i granitu oraz sztucznych kamieni, roboty betonowe i mozaikowe t.j. schody, słupy ogrodzeniowe, drenaże studienne, płyty trotuarowe, postumenty z krzyżami żelaznymi i t. p. — Wykonanie solidne i dogodne warunki płatności.

Koło Adwokatów R. P. Zagłębia Dąbrowskiego

Onegdaj odbyło się w sądzie okręgowym w Sosnowcu zebranie adwokatów ze wszystkich miast Zagłębia Dąbrowskiego, w celu zorganizowania koła adwokatów stojących na gruncie ideologii państwowo-twórczej. W zebraniu brali również udział jako delegaci zarządu głównego w Warszawie adwokaci Dreszer z Warszawy i Tyrka z Ka-

towic. Zebranie zagalę i przewodniczył mu mecenas Pawelek. Po wygłoszeniu referatu programowego przez me. Dreszera i dyskusji zebrani utworzyli koło adwokatów R. P. w Zagłębiu dąbrowskim i wybrali zarząd, w skład którego weszli: me. Pawelek jako prezes oraz me. Łaszczynski, Szeniec, Koenig i Chmielewski, jako członkowie.

Tydzień czystości w Dąbrowie

W sali rady miejskiej w Dąbrowie odbyło się onegdaj organizacyjne zebranie komitetu „tygodnia czystości“. Przewodniczył zebraniu dr. Niepielski, sekretarzem p. Burski.

Tydzień czystości uchwalono urządzić od 18 — 25 października.

Do komitetu wykonawczego zostali wybrani pp.: ks. Prawda, dr. Niepielski, kom. Leo, dr. Machoń, kier. Bartoszewski i Burski.

Poza tem powołano do życia dwie sekcje: propagandową - odczytową i organizacyjną.

Do sekcji propagandowej zostali wybrani pp.: dr. Machoń, dr. Kruszewski, dr. Niepielski, p. Burski oraz kierownicy szkół średnich i powszechnych.

Do sekcji organizacyjnej pp.: Ferchowa, Borowiecki, Bielecki, Sosnowski, Dajlidzionek, Szkupowa, Bartoszewski i Burski jako przewodniczący.

Zebranie sekcji organizacyjnej odbędzie się dnia 4 października o godz. 7 wiecz. w sali magistratu. Zebranie sekcji propagandowej dn. 3 października o godz. 7 wiecz. i zebranie komitetu wykonawczego dnia 6 października o godz. 7-ej wiecz. w sali magistratu.

Niedziela
30
Wrzesień

Dziś: Zofja wd. i Hieronima
Jutro: Remigjusza
Wschód słońca: 5.22
Zachód słońca: 17.05

RADJO
WARSZAWA

Niedziela 30 września.
9.00. Kiedy rano wstają zorze. Gimnastyka. 9.30. Dziennik poranny. 9.40. Płyty. 9.50. Chwilka pań domu. 9.55. Zapowiedź programu. 10.05. Nabożeństwo z Krakowa. 11.57. Sygnal czasu. 12.00. Hejnał z Krakowa. 12.03. Wiadomości meteorologiczne. 12.05. Przegląd teatralny. 22.15. Poranek muzyczny. 13.00. Odczyt z Poznania. 14.00. Płyty. 15.00. Cepami czy maszyną. 15.15. Płyty. 15.25. Przegląd rynków produktów rolnych. 15.35. Pieśni kaszubskie. 15.45. Bogactwo w bagniskach. 16.00. Recytacje pozy. 16.20. Recital śpiewaczy. 16.45. Opowiadanie dla dzieci z Krakowa. 17.00. Koncert orkiestry ludowej. 17.50. Książka i wiedza. 18.00. Teatr Wyobraźni. 18.45. Życie młodzieży. 19.00. Muzyka lekka. 19.45. Program na dzień następny. 19.50. Feljeton aktualny. 20.00. Koncert wieczorny. 20.45. Dziennik wieczorny. 20.55. Jak pracujemy w Polsce. 21.00. Na wesolej lwowskiej fali. 21.15. Wiadomości sportowe. 22.00. Skrzynka pocztowa. 22.15. Koncert reklamowy. 22.30. Transmisja z Krakowa. 22.50. Muzyka taneczna. 23.00. Wiadomości meteorologiczne. 23.05. Muzyka taneczna. KATOWICE

Niedziela, 30 września.
9.00. Audycja poranna z Warszawy i Lwowa. 10.05. Nabożeństwo. 1.57. Sygnal czasu. 12.00. Hejnał z Krakowa. 12.03. Transmisja z Warszawy. 12.05. Co słychać na Śląsku. 12.15. Transmisja z Warszawy. 14.00. Koncert popołudniowy. 15.00. Transmisja z Warszawy. 15.15. Płyty. 15.25. Skrzynka pocztowa 5.5. Płyty. 15.45. Transmisja z Warszawy. 19.45. Program na dzień następny. 19.50. Transmisja z Warszawy. 22.00. Porady radjotechniczne. 22.15. Koncert reklamowy. 22.30. Transmisja z Krakowa i Warszawy.

WARSZAWA.

Poniedziałek, 1 października.
9.45. Kiedy rano wstają zorze. 6.58. Gimnastyka. 7.15. Dziennik poranny. 7.25. Płyty. 7.35. Chwilka pań domu. 7.40. Zapowiedź programu. 7.50. Koncert reklamowy. 11.57. Sygnal czasu. 12.00. Hejnał z Krakowa. 12.03. Wiadomości meteorologiczne. 12.05. Codzienny Przegląd Prasy Polskiej. 12.10. Koncert ze Lwowa. 13.00. Dziennik południowy. 13.05. Płyty. 15.30. Wiadomości o ekspedycji polskiej. 15.35. Przegląd gieldowy. 15.45. Godzina muzyki lekkiej. 16.45. Lekcja języka niemieckiego. 17.00. Recital fortepianowy. 17.25. Skrzynka pocztowa. 17.35. Muzyka lekka. 17.50. Głębokość olbrzymi mórz i wód słodkich. 18.00. Skrzynka pocztowa. 18.10. Życie artystyczne stolicy. 18.15. Recital skrzypcowy. 18.45. Zagadki muzyczne. 19.00. Audycja żołnierska. 19.25. Chwilka harcerska. 19.30. Giełda paryska. 19.45. Program na dzień następny. 19.50. Wiadomości sportowe. 20.00. Muzyka lekka. 20.45. Dziennik wieczorny. 20.55. Jak pracujemy w Polsce. 21.00. Transmisja z Warszawy. 21.45. Kultura i harbarzyństwo. 22.00. Koncert reklamowy. 22.15. Żydowskie świąteczne pieśni ludowe. 22.30. Muzyka taneczna. 23.00. Wiadomości meteorologiczne. 23.05. Muzyka taneczna.

Z Kielc

(k) Pobił ją kochanek. Cyprys Marjanna, zam. w Kielcach przy ul. Niepodległości — zameldowała, że na ulicy Zagnańskiej spotkał ją b. jej kochanek Marjan Jedryczkiewicz, zam. przy ul. Stolarskiej 25 i z tej racji, że nie chce z nim chodzić — pobił ją, przy czym zabrał jej z kieszeni swetra 5 zł., poczem zbiegł.

(k) Dwa podrzutki znalezione w Kielcach. Rotensztajn Kalma, zam. w Kielcach przy ul. Niepodległości nr. 29, zameldował, że w sieni domu gdzie mieszka, znalazł porzucone dziecko płci żeńskiej, owinięte w zapaskę przy którym znajdowała się kartka z napisem „dziecko jest ochrzczone Mania“.

Dziecko to jest w wieku około 1 miesiąca, a z uwagi że jest chore, umieszczono go w szpitalu dziecięcym w Kielcach.

— Kochańska Zofja, zam. w Krakowie — przedm. Czyżyny przy ul. Wierzyńskiej 156 — zameldowała organom P. P. w Kielcach, że na placu Wolności w Kielcach znalazła porzucone dziecko płci żeńskiej w wieku około 3 lat. Dziecko to umieszczono czasowo u Kołowej przy ul. Polnej 18.

Ks. Kanonik Bączkowski

JEDYNY PLAN ZLIKWIDOWANIA BEZROBOCIA PRZEZ KOLONIZACJĘ

Jedną z najważniejszych spraw, jaką należy najspieszniej załatwić — jest sprawa bezrobocia. Pomyśleć tylko, ile ona już pochłonięła milionów złotych i ile bezużytecznie zmarnowało się w bezczynności kapitału, którym jest w państwie i społeczeństwie praca ludzka, boć człowiek jest największym kapitałem, a skoro próżnuje, staje się tylko ciężarem państwa. Fundusz pracy, zbierając od społeczeństwa pracującego krwawo zapracowany grosz, wydaje go zamiast na zlikwidowanie bezrobocia raczej na rozmnażanie, bo przez darmowe zapomogi zachęcił wielu do próżniactwa.

I CO BĘDZIE DALEJ?

Wszak magistraty miast, gminy, samorządy tak są zadłużone pożyczkami na rozmaite inwestycje, że już dalej nie mogą pożyczać i muszą się starać o bezwrotne subdyjdy na wyżywienie bezrobotnych, liczba których wcale się nie zmniejsza, zwłaszcza w okręgach przemysłowych. W jednym województwie śląskim jest sto tysięcy bezrobotnych. Tego żaden budżet nie wytrzyma i najbogatsza dzielnica stanie się najuboższa, jeżeli tak dłużej jeszcze potrwa, a nadziei na uruchomienie przemysłu niema.

Tak dalej być nie może i trzeba coś radzić! Gdy jednak dotychczas nie skutecznego nie dało się wykombinować, to należy przynajmniej przypatrzeć się, jak z kwestją bezrobocia radzą sobie inni. Oto wszędzie zagranicą szerzy się ruch powrotu z centrów przemysłowych na rolę, z miasta na wieś.

W Niemczech od 1926 r. pracuje związek V. W. S. (Verband — Wohnung — Siedlung) finansowany przez wielkie centralne związki katolickie. W każdej diecezji jest osobny referent, którego zadaniem jest propaganda osadnictwa wśród katolików; najbardziej zaś zwrócono uwagę na kresy.

W Anglii powstała podobna organizacja pod nazwą „Katolicki ruch powrotu na wieś”. Przeprowadza ona swoje postulaty także praktycznie, bo kupuje majątki i parceluje je między katolików. Zbliżoną akcję podjął w Holandji ks. dr. Poels, zakładając katolicką spółkę budowlaną „Ons Limburg”, która wybudowała już 9.000 domków z osiedlami dla robotników. Fundusze uzyskano na ten cel z pożyczki państwowej, amortyzującej się w przeciągu 50 lat.

Na mniejszą skalę prowadzi osadnictwo misjonarzy w Chinach i „Katolicka Konferencja Wiejska”. Cele tej organizacji wyjaśnia J. E. ks. biskup O'Hary w Stanach Zjednoczonych. „Ścisły związek, jaki istnieje między życiem wiejskim a rodziną chrześcijańską, której naturalnym oparciem jest rola, sprawia, że kościół katolicki żywo interesuje się sprawami związanymi z osadnictwem. Industrializacja niszczy rodzinę i ułatwia rozwody. Życie wiejskie natomiast zawsze odznaczało się pewną surowością w pojmowaniu małżeństwa; przyroda zbliża człowieka do Boga jej Stwórca”.

W Kanadzie postąpiono sobie jeszcze energiczniej. Kanada wysunęła słuszną zasadę, że płacenie bezrobotnym zasiłków i pozostawienie ich własnemu losowi jest szkołą lenistwa, a zarazem niemoralności. Lec z drugiej strony nie można pozwolić ludziom zginąć z głodu, to też w Kanadzie najprzód zorganizowano drużyny robotnicze, zaprowadzono rygor wojskowy, zafundowano do pociągów, wywieziono z miast przeludnionych na niewy-

zyskane jeszcze tereny do karczowania lasów, tworzenia wzorowych farm.

Czy za przykładem tych państw, które w powyższy sposób zlikwidowały u siebie w większości bezrobocie, nie możnaby to uczynić w Polsce, która przecież w 75 proc. jest państwem rolniczym, w którym tyle ziemi leży odłogiem, a w miastach zwłaszcza na zachodzie jest tyle tysięcy bezrobotnych.

Jestem sam kresowcem, znam Kresy Wschodnie i doceniam ich znaczenie dla Polski. Śpiewamy „Nie damy ziemi skąd nasz ród”, a wysyłamy lud polski na poniewierkę do Francji, zamiast wysłać go na wzmocnienie, spolszczenie naszych Ziemi Wschodnich. Będąc przez czas pewien na Śląsku, przypatrzyłem się ślązakom. Lud dzielny, pobożny, pracowity, patrijotyczny; przez tyle wieków bronil się przed zniszczeniem. Wszak to bezcenny materiał ten robotnik śląski, który przecież też wyszedł z roli i ma do niej pociąg, co widać z obrobionych ogródków działkowych.

A OTO CO SIĘ DZIEJE W NASZYCH WSCHODNICH WOJEWÓDZTWACH

Ziemia z licytacji przechodzi za bezcen w obce ręce. Byłem na licytacji majątku koło Lidy, hr. Zamoyskiego. Miasteczko, elektrownia, młyn parowy, kilkadziesiąt budynków, 7.500 ha ziemi z lasem, przy kolei. Było to ocenione na 4 milj. zł, a sprzedane za 425.000 zł. Odliczywszy inwestycje za cenę minimalną, wypadnie po 35 zł. za hektar ziemi z lasem, którą chłopci kupowali przedtem po 2000 zł. za ha, bez lasu. Czy to nie gorsze od powodzi ten zalew obcej rasy na naszej polskiej ziemi, gdy tyle ro-

duków, którzy krew przelewali za tę ojczyznę, ginie w bezczynnej głodówce na zachodzie?

Wzruszony temi anomaljami na pisałem obszerny memoriał o tem, jak zlikwidować bezrobocie przez osiedlenie tych rzesz na roli w województwach wschodnich. Do memoriału tego przychylnie się ustosunkowały województwa śląskie i wschodnie, magistraty, gminy. Na prośbę czynników, interesujących się tą sprawą, zebrałem bliższe dane gdzie, wiele, po czemu można kupić ziemię na kresach. W porównaniu z cenami na zachodzie jest tam bardzo tanio, z rozpłatą na długie terminy. Zaprowadzenie gospodarstwa też nie kosztuje drogo. Gdyby choć część tych pieniędzy, które fundusz pracy wydaje na bezrobotnych, na różne inwestycje, użyć na zorganizowanie kolonizacji na kresach, to jużby wiele się dokonało. Zmniejszałaby się liczba bezrobotnych na zachodzie Polski, a zwiększyłby się element polski na kresach Wschodnich, co jest przecież rzeczą pierwszorzędną wagi. Kolonie te mogłyby być murem ochronnym przeciw komunistycznemu wpływowi ze wschodu i rozsądnikiem zachodniej kultury wśród miejscowej ludności.

Magistraty i związki mężów katolickich, z którymi konferowałem o kolonizacji, zaznaczyły, że wybiorą na kolonistów ludzi, którzy będą prawdziwie cennym nabytkiem dla wschodniej rubieży. Nim jednak czynnik miarodajny zdecydował się wyasygnować jakiegoś funduszu na tę akcję podwójnie ważną, bo zlikwidowania bezrobocia i spolszczenia kresów,

MOŻNABY JUŻ COŚ ZROBIĆ bez tych zasiłków, a mianowicie: Oto w Zagłębiu Węglowym dużo zredukowanych pracowników i robotników otrzymuje odszkodowania

do paru tysięcy zł. na rodzinę. Za te pieniądze dopożyczwszy coś jeszcze budują oni domki na przedmieściach, gdzie wszystko jedno pracy nie dostaną i będą dalej bezrobotnymi, a przecież za te pieniądze mogliby nabyć na kresach ze 20 ha ziemi na spłaty i zagospodarowanie się.

O sprawie kolonizacji roznawialem też z bezrobotnymi. Dużo jest takich, którzy chętnieby wyjechali, tylko trzeba ich uświadomić, jak się mają urządzić. Trzeba zorganizować osiedla zbiorowe nie w rozproszeniu jak to miało miejsce z osadami wojskowymi. Są to rzeczy, któremi warto się zająć jaknajspieszniej, nim jeszcze można ziemię tanio nabyć, bo ziemia wciąż z licytacji przechodzi w niepowołane ręce. Oto wileński bank ziemski wystawił ostatnio na licytację 350 majątków o powierzchni 250.000 ha. Bank ten ma już 200 majątków Gotów iść na ustępstwa w odsprzedaży na osadnictwo. Dużo też majątków można nabyć z wolnej ręki. Ludzi przebywa, a ziemi nie przybywa i zawsze będzie w cenie, a kto nią będzie władał, ten będzie stanowił prawa, bo ziemia daje chleb, a jeść każdy musi.

Niedarmo więc ziemię nazywamy matką - karmicielką, bo ona nas karmi. Często o skrawek ziemi toczą się wojny, kto ma nią władać. Gdy więc mamy ją, wywalczoną krwią polską, potrzeba, aby ją objeli w posiadanie polacy, ukochali ją, uprawiali, a ona się odwdzięczy i nakarmi bezrobotne dziś rzesze. Jeżeli Mussolini już trzecie miasto buduje na osuszonych bagnach Pantyjskich, to czemu nasi bezrobotni nie mają się zająć, pod dyktando czynników powołanych, osuszeniem Polesia, by te nieużytki zamienić na łany zboża, które nakarmią zgłodniałych.

AKCJA TA POWINIEN SIĘ ZAJĄC NIETYLKO RZĄD, ALE CAŁE SPOŁECZENSTWO.

bo ta sprawa dotyczy wszystkich. — Powinna się też zająć tem i dobroczynność, na czele której stoi najczęściej duchowieństwo. Gdy lud zobaczy, że rozmaite „Caritasy” w Polsce na wzór innych zagranicznych konfratrów, dbając o to, aby przyłożyć rękę do skierowania mas na rolę, by tą drogą zdobywały chleb swą pracą, to będą mieli więcej posłuchu.

Gazety, podały wiadomość, że użyty w Zawierciu zabiegają o subwencję 5. milj. zł., aby przy rozmaitych pracach zatrudnić do tysiąca bezrobotnych. I czego tam nie upłaconano, aż do urzędzenia parku, pływalni itp. Lec cóż potem, gdy się te prace skończą? Naturalnie bezrobotni zostaną nadal pozbawieni pracy. Gdyby zaś użyć tych 5 milj. na osadnictwo, dając na każdą rodzinę tylko 1 tys. zł., to już osiedliłoby się 5 tys. rodzin i dałoby się sposób do samodzielnej egzystencji.

Gdy się zastanawiamy nad tem, jak się czasami niecelowo zużytkowuje wielkie fundusze na likwidację bezrobocia, to wynosi się wrażenie, jakoby nie chodziło wcale o likwidację bezrobocia.

Ponieważ słyszałem, że w Zagłębiu dużo jest bezrobotnych interesujących się powyższymi sprawami, więc przesałem obszerny memoriał o kolonizacji ziem wschodnich i o warunkach nabycia ziemi do magistratu, wydział opieki społecznej w Będzinie, gdzie można otrzymać informacje, lub nawet zapisać się na listę tych, którzy chcieliby skorzystać na wypadek gdyby taka kolonizacja się zaczęła.

**CIERPIĄCY
NA
WOLE
i WZDĘCIA / ZYJI**

książkę lekarza
darmo i franko

Napiszcie zaraz pod adresem:

**PANNONIA-APOTHEKE
BUDAPEST 72, POSTFACH 63
Abt P. 155.**

Kobieta u ludożerców

Lady Dorothy Mills, ekscentryczna nieco angieltka, odbyła wycieczkę do ropubliki murzyńskiej Liberji, w Afryce. Jeśli lady nie przesadza, jeśli opowiadania jej nie są koloryzowane wzorem opowiadań Tartarina z Tarasconu, trzeba by wierzyć temu, że w republice tej mieszkają jeszcze w niedostępnych jaskiniach skalnych plemiona ludożerców, którzy nie widzieli jeszcze białych. Pojawienie się lady Mills oraz jej au-

ta zrobiło na ludożercach takie wrażenie, że wysłali do niej delegację z pytaniem, czy białe bóstwo życzy sobie, aby złożono krwawą ofiarę na jego cześć, poczem zaproponowano lady, aby sama wybrała sobie najodpowiedniejszą jej zdaniem młodą dziewczynę, którą kapłan - czarownik zarznie. Lady — rzecz prosta — odrzuciła ofiarę i frapuje teraz swemi przygodami satony londyńska.

3333 numery „Złotej Księgi”

Kryminolodzy radzą w Wiedniu

W Wiedniu zebrał się obecnie dziesiąty kongres międzynarodowych kryminologów, by radzić nad zwalczaniem wszelkiego rodzaju przestępstw na terenie wszystkich krajów Europy i Ameryki.

KARTOTEKA „GWIAZD”

Ponieważ w Wiedniu stała się wiodącą naradą kongresu kryminologów, więc tam także przechowywane są akta tych zjazdów.

Do najważniejszych należy tak ironicznie zwana „Złota Księga”, będąca kartoteką wszystkich ważniejszych przestępstw świata „gwiazd” w swym niechlubnym zawodzie.

Ta kartoteka jest grubą księgą, w której każdy z tych, co się tam dostali, jest szczegółowo opisany, sfotografowany, ma swe odciski palców i t. p.

Foto, by dostać się do „Złotej księgi” trzeba być nieładnym przestępcą. A mimo to księga posiada już bardzo wiele pozycji.

Ostatnia z nich opatrzona jest numerem 3333.

Ciekawo jest jaki rodzaj przestępstw jest najczęstszy.

Otóż policja wszystkich krajów zauważyła upadek zawodu kieszonkowców. Coraz mniej grubych ryb złodziejskich poświęca się temu fachowi. Widać, kryzysowe czasy wpływają na objętość portfeli w sposób ujemny i następstwem tego zawód kieszonkowiec się nie oplaca.

Mniej jest także ostatnio fałszerzy czeków; natomiast mnożą się ogromnie szulerzy; widocznie wraz z wzrostem ilości domów gry na całym świecie.

Coraz więcej jest także najgorszego gatunku zbrodniarzy: handlarzy narkotykami. „Złota księga” posiada ich aż kilkaset, a należy wziąć pod uwagę, że są to tylko najwybitniejsi, posiadający pod sobą całe bandy.

CYGANIE.

Wielki kłopot sprawiają tym, co waleczą z przestępstwem cyganie.

Ten naród, koczujący po całej kuli ziemskiej, wciąż jeszcze posiada cechy przestępcze. Toteż policja całego świata dąży do zwalczania cygańskiej plagi.

Cyganie mają to ułatwienie w unikaniu policji, że jeden do drugiego jest najczęściej ogromnie podobny. Wystarczy więc, by zmienili dokumenty, a stają się nieuchwytni. Drugim ułatwieniem jest to, że po kilkudziesięciu cyganów nosi zazwyczaj to samo nazwisko, więc i to myli poszukujących przestępcy.

Cyganie, zresztą, tak się już utarło, przekraczają swobodnie granice sąsiadujących ze sobą państw i włóczą się wszędzie pod pretekstem handlu koniami, czy wroźbiarstwa, uprawiając przytem najzwyczajniejsze kradzieże.

Kongres postanowił więc dla uporządkowania tych stosunków zaprowa-

dzić oddzielną kartotekę cyganów, opatrzoną odciskami ich palców, oraz wystawić poszczególnym taborom cygańskim specjalne paszporty.

RADJO POLICYJNE.

Na kongresie wygłoszono interesujący referat, z którego wynikało, jak ogromnej wagi dla tropienia przestępców jest radio na usługach policji całego świata.

W ciągu roku 1932 największą ilość depeusz radiowych wysłała policja austriacka: było ich aż 513. Następnie Niemcy posługiwały się 280 depeuszami radiowymi, Szwajcaria używała w tym celu 206 razy radja. W sumie zaś wszystkie kraje niepokoiły fale eteru w roku 1932 1621 razy sprawami tropienia przestępców.

HANDLARZE NARKOTYKAMI.

Najboleśniejszym punktem konferencji była sprawa handlu narkotykami.

Ta sprawa wciąż aktualna we wszystkich krajach świata (i u nas był przed kilkoma dniami taki proces) jest ogromnie trudna do zlikwidowania.

Coprawda, w ciągu ostatnich kilku lat ten handel jakgdyby osłabł, nie udało się jeszcze ukrócić tego procederu na Bałkanach. Tam, a zwłaszcza w Bułgarii znajdują się jeszcze wielkie wytwórnie tej straszliwej trucizny (na olbrzymią skalę fabrykują tam morfinę, oraz heroinę, która wydobywają z kofeiny).

W roku ubiegłym pewnemu chemikowi węgierskiemu udało się wydobyć morfinę z suchych odpadków makówki. Ponieważ jest to sposób niezmiernie tani, więc natychmiast zorganizowano cały przemysł tego artykułu. Przemysłnicy wpadli wtedy na pomysł szmuglowania tej trucizny w miękkich kanapach wagonów sypialnych, a nawet raz zdarzył się wypadek, że uczynili to drogą powietrzną w specjalnie wynajętych samolotach.

Policja całego świata walczy jak najenergiczniej z tymi trucicielami ludzkości i tej walce poświęcone były liczne obrady na kongresie wiedeńskim.

ZAWIADOMIENIE
Zawiadamiam Sz. Kliencie, że Zakład Wulkanizacyjny został przeniesiony na ul. Warszawską do nowego domu (pp. Zarzyckich). Skład frontowy, Polecam wszelkie przedmioty gumowe, jak opony samochodowe nowe i używane, opony rowerowe, motocyklowe, węże do wody wszelkich grubości oraz przybory chirurgiczne. Walki do wyzmaczek stałe na składzie. Zakład wykonuje reperacje gumowe.
St. KWIATKOWSKI.

Wznowił przyjęcia chorych
Dr. K. SUCHODOLSKI
dyrektor szpitala położniczo-ginekologicznego
godziny przyjęć: 5 — 7 po poł.
Sosnowiec, Warszawska 6
TELEFON 4-20.

Ani wuj, ani kuzyn...

Policja szuka mordercy płochej ex-kelnerki

Zagadka sensacyjnego morderstwa, popełniona na żonie przemysłowca pani Graz w Nicei nie została dotychczas rozwiązana. Policja francuska poszukuje obecnie mordercy, ale nie znalazła dotychczas żadnego śladu.

Jak z dotychczasowego śledztwa wynika, tajemnicze morderstwo szukać należy w miłosnym życiu pięknej pani Graz. Ponieważ pan Graz, podejrzewany początkowo o morderstwo, wykazał nieskazitelną swoją alibi, zaczęto szukać mordercy wśród otoczenia pani Graz.

Mąż zamordowanej pani Graz zeznał, że poznał swoją żonę w Szwajcarii. Była ona kelnerką w jednej z restauracji w Genewie. Graz zakochał się w pięknej dziewczynie i ożenił się z nią, poczem oboje zamieszkali w Nicei, gdzie Graz prowadził przedsiębiorstwo samochodowe. Życie prywatne pani Graz nie było wolne od zarzutów. Gdy mąż zajęty był w biurze, pani Graz przyjmowała w domu mężczyzn. Wśród tych mężczyzn dwaj szczególnie byli częstymi gośćmi u pani Graz. Jeden z nich, to starszy, poważny pan, liczący około 60 lat. Pani Graz nazywała go przed służbą swoim „wujem”. W rzeczywistości „wuj” był kochankiem pięknej pani Graz. Pani Graz lubiła piękne toalety i biżuterję, więc „wuj” zapakował te jej namiętności. Ażeby mąż

nie podejrzewał, pani Graz uprosiła właścicielkę wielkiej pracowni bieliznianej ażeby rozgłosiła wszędzie, że pracuje u niej. Pod pozorem owej pracy w pracowni bieliznianej pani Graz spędzała czas w modnych dancjach niemieckich, gdzie była znana ze swej piękności i elegancji.

Drugim częstym gościem pani Graz był człowiek szczupły, młody, wysoki. Włoch z pochodzenia. Tego znów nazywała pani Graz przed służbą swoim „kuzynem”. Był to w rzeczywistości „kochanek od serca” pani Graz który wyludził od niej pieniądze. Podobno w czasie ostatniej rozmowy z panią Graz, podsłuchanej przez służbę, „kuzyn”, wyludził od pani Graz 400 franków i nie pokazał się więcej.

Policja poszukiwała gorliwie obu adoratorów pani Graz, chcąc stwierdzić ich nazwiska, gdy niespodziewany wypadek dopomógł jej w tej trudnej pracy. Onegdaż popełnił w Nicei samobójstwo 60-letni bogaty rentier Ferdinand Arribat, który mieszkał ze swoją żoną w luksusowych apartamentach przy Promenade des Anglais. Jak się okazało, pan Arribat był właśnie owym tajemniczym „wujem” pani Graz, którego poznała w kasynie gdy w Nicei, gdzie pan Arribat był codziennym niemal gościem.

Początkowo sądzono, że samobójstwo pana Arribat pozostaje w bezpośrednim związku ze śmiercią pani Graz i dopatrywano się w nim poszukiwanego mordercy. Ale później stwierdzono z całą pewnością, że pan Arribat popełnił samobójstwo z powodu wielkich przegranych w kasynie i że nie mógł być z wielu innych względów mordercą pani Graz.

Pozostawał więc ów młody „kuzyn”. Ale i jego znalezione wkrótce. Jest nim pewien młody kupiec, Włoch, nazwiskiem Nino Barnabo, przebywający obecnie we Włoszech. I on również nie mógł być mordercą pani Graz, ponieważ przebywał we Włoszech już na tydzień przed morderstwem, popełnionym na pani Graz.

Tajemnica pozostała więc nadal nie wyjaśniona. Ponieważ, jak się okazało, pani Graz miała więcej przygodnych znajomości, które zawierała z wielką łatwością, zwłaszcza w kasynie gry, policja poszukuje obecnie dalszych jej kochanków, z których jeden zamordował ją w przystępie zazdrości, lub gniewu.

PO POŻARZE

Nieszczęsny okręt „Morro Castle” znajduje się już u brzegów, przyholowany po strasznym pożarze, wynikłym na statku skutkiem wybuchu bomby. Na zdjęciu widzimy fragment zniszczonego okrętu.

Przepiękny biust

„Mam znowu biust, jak kiedy miałam lat 18. „Diva” sprawił mi cud. Tak pięknie pełna szczęścia pani Marja St. Spróbujcie „Diva”. Otrzymałam pod gwiazdą 200,— zł. pełną cenę kupna z powrotem, jeżeli użycie paryskiego kremu Dr. Dubois — Di-
wa nie zadowoli i Was, nawet po zwrocie połowy pakietu nieużytego. Mały pakiet kuracyjny 2.— zł., podwójny pakiet 3.— zł. „Diva” zapewnia każdej kobiecie od 17 — 55 lat przy czysto zewnętrznej użyciu pełny jędrny biust. Wyśylka dyskretna. Przy zamówieniu proszę o podanie, czy pożądaną rozwinąć, czy tylko wzmocnienie biustu. Specjalna oferta. Kto prześle w ciągu 3 dni wycinek niniejszego ogłoszenia z zamówieniem, otrzyma 20 proc. rabatu z mały i 30 proc. na duży pakiet.
Dr. Nic. KEMENY, Cieszyń, skrytka pocztowa 100/1334.

Z Zagłębia

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dzisiaj teatr miejski w Sosnowcu daje powtórzenie premiery komedji - groteski G. B. Shawa pt. „Mezaljans”. Jak to było do przewidzenia, publiczność sosnowiecka zainteresowała się sztuką o prawdziwych walorach intelektualnych i komedjowych, przybywając licznie na premierę i darząc wykonawców szczerymi oklaskami, co dowodzi że „Mezaljans” stał się nowym sukcesem teatru. Wszyscy wykonawcy, w osobach pp. Arciszewskiej, Gerson, Zelwerowiczówny, Balcerzaka, Golezewskiego, Erwana, Orchonia, Rokossowskiego i Sawickiego dają w trudnych aczkolwiek wdzięcznych dla popisu rolach, prawdziwy koncert gry.

Dzisiaj, o godz. 16 m. 30, popołudniówka po cenach zaionych (50 gr. 2.80) świetnej komedji w 3-ach aktach pt. „Stefek” J. Dupały.

NIEZWIKŁA PRZYGODA LOTNIKÓW.

Rodaczka nasza p. L. Szczepanowska bawiąca od niedawna w Londynie miała niezwykłą przygodę na wycieczce samolotowej z p. J. Percivalem, znanym miłośnikiem sportu lotniczego. W czasie dość długiego lotu zabrakło im nagle paliwa z przyczyn niewytłumaczonych, co zmusiło ich do przymusowego lądowania, które jednak w zupełności się nie udało, gdyż mimo przytomności umysłu pilota, teren był bardzo niewygodny, tak, że chcąc oszczędzić życie, trzeba było zniszczyć piękną oranżerię w willi p. T., znanego fabrykanta trykotarzy.

O dalszym losie tej przygody, można się dokładnie dowiedzieć w teatrze miejskim w Sosnowcu o godz. 20 m. 15.

POSIEDZENIE POWIATOWEGO KOMITEU „TYGODNIA SZKOŁY Powszechniej” W BĘDZINIE.

Jak już obszernie donosiliśmy, w pierwszych dniach października odlecieli się w Zagłębiu „Tydzień szkoły powszechniej”.

W dniu 2 października o godz. 18 w sali sejmiku będzińskiego (statorstwo) w Będzinie odbędzie się posiedzenie powiatowego komitetu „Tygodnia szkoły powszechniej”.

Na porządku dziennym posiedzenia: zagajenie, wybór przewodniczącego, ukonstytuowanie się komitetu, ustalenie akcji tygodnia szkoły powszechniej i wnioski.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK NA KOP. „SATURN”.

Onegdaj o godz. 1-ej popoł. na kop. „Saturn” uległ nieszczęśliwemu wypadkowi w czasie pracy robotnik, Bolesław Iwan, zam. w Czeladzi przy ul. Węgrodzkiej 64.

Iwan w czasie wypełniania swej pracy zmuszony był uciekać przed pędzącym z góry wózkiem i w chwili tej uderzył się tak silnie o drzewo, że stracił przytomność, raniąc się b. poważnie w głowę. Na miejsce nieszczęśliwego wypadku wezwano felczera, który po udzieleniu opatrunku przewiózł Iwana do szpitala w Czeladzi.

Stan jego zdrowia nie budzi poważniejszych obaw.

— Zebranie koła b. wychowanków kursów dla dział. społ. w Sosnowcu odbędzie się jutro o godz. 19-ej w lokalu świetlicy dla bezrobotnych przy ul. Rybnej 9.

— Kino „Eden”. Dzisiaj o godz. 11 i pół odbędzie się poranek z filmu „Demon Złota” ceny miejsc od 25 groszy.

— Ceny nafty winny być uwidocznione! Wskutek zarządzenia ministra przemysłu i handlu mają być natychmiast wywieszane ceny, dotyczące obniżki cen nafty, we wszystkich sklepach w miejscach widocznych. Obniżka ma wynosić 20 proc. w stosunku do cen, obowiązujących w detalicznej sprzedaży przed dniem 10 bm.

Winni niezastosowania się do wyżej powołanego zarządzenia ministra przemysłu i handlu zostaną pociągnięci do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

Książnica Zagłębia
Dąbrowa Górnicza
Sobieskiego 17, telefon 2-04.
na sezon szkolny
książki, materiały piśmienne.
Dostawa do szkół, bibliotek.
Wypożyczalnia nowości.

Tydzień P. C. K. w Zagłębiu Dąbrowskim

Dzisiaj rozpoczyna się w całym Zagłębiu Dąbrowskim tydzień polskiego czerwonego krzyża. O działalności P. C. K. w czasie pokoju i ważności oraz roli, jaką ma do spełnienia ta instytucja na wypadek wojny — pisaliśmy już wiele razy. Społeczeństwo zagłębiowskie rozumie i potrafi ocenić rolę P. C. K.

Programy obchodu tygodnia w

poszczególnych miastach już podaliśmy.

Spodziewać się należy, że tydzień P. C. K. będzie nie tylko zaprezentowaniem wobec społeczeństwa dotychczasowego dorobku tej instytucji, lecz również dalszym wysiłkiem ze strony ludności przyścisła z pomocą, przez wydatne poparcie pieniężne, celem zasilenia kasy polskiego czerwonego krzyża.

Historja sprytnego oszusta ogłoszeniowego

„Nowa Gazeta Kielecka” p. Łukawski i S-ka

Wydawca i redaktor „Nowej Gazy Kieleckiej”, wychodzącej w Kielcach, Jan Łukawski, widocznie doszedł do wniosku, że to jedno źródło zarobkowania jest niewystarczające, skoro zabrał się do ściągania gotówki w bardziej intratny sposób. W tym celu porozumiał się z Józefem Skrobaczem i zawiązał dość oryginalną spółkę. Łukawski założył fikcyjną filję swego pisma w Warszawie, której kierownikiem mianował Skrobacza. P. „redaktor” Skrobacz otrzymał legitymację, inne dokumenty, z których wynikało, że jest on redaktorem „Nowej Gazy Kieleckiej”

organu wojewódzkiego — oddział w Warszawie. Dokumenty były zaopatrzone w odpowiednie pieczęcie i tak wyposażony Skrobacz wyruszył do Warszawy, aby zająć się inkasowaniem pieniędzy.

Rola kierownika nieistniejącej filji „Gazy Kieleckiej” w Warszawie sprowadziła się do zbierania ogłoszeń i inkasowania pieniędzy. Skrobacz nachodził różne firmy i

powołując się na różne osobistości, domagał się ogłoszeń. Zainkasowaną w ten sposób

gotówką dzielił się do połowy ze swym współnikiem, Łukawskim.

Policja warszawska zwróciła uwagę na podejrzaną działalność Skrobacza. Zatrzymano go. Skrobacz zdołał się jednak wyłegitymować przy pomocy posiadanych dokumentów, wobec czego zwolniono go z aresztu.

Pseudo-redaktor widząc, że wzbudził podejrzenie u władz wyjechał do Łodzi, gdzie również inkasował pieniądze za ogłoszenia. I tam niebawem zwrócił uwagę policji, wobec czego czmychnął do Płocka, aby uprawiać swą występłą działalność.

Tymczasem do władz zaczęły napływać skargi od różnych firm, od których Skrobacz wyłudził pieniądze na ogłoszenia, a które nigdy nie ukazały się w „Nowej Gazecie Kieleckiej”. Skrobacz orientując się, że jest poszukiwany ukrył się. Policja jest na tropie oszusta.

Inkasentom Ubezpieczalni Społecznej w Zawierciu skradziono 2000 zł.

Inkasentom ubezpieczalni społecznej w Zawierciu Józefowi Gałkowi i Wincentemu Matjankiewiczowi wydarzyła się onegdaj niezbyt miła przygoda, która może spowodować przykre następstwa dla osób w niej zainteresowanych.

Wspomniani wyżej inkasenci podjęli w banku w Sosnowcu 30 tysięcy zł.

Kiedy inkasenci po odebraniu pieniędzy znaleźli się na dworcu w Sosnowcu spostrzegli, że w chwili wsiadania do pociągu jakiś sprytny złodziej rozciął niosącemu pieniądze teczkę i skradł z niej paczkę z 20 zł. banknotami na ogólną sumę 2000 zł.

Policja wszczęła w tej sprawie energiczne śledztwo.

Zbrodniarz, czy obłąkany?

Nożem rozpruł brzuch przechodniowi

Wczoraj w sądzie okręgowym w Sosnowcu odbył się dalszy ciąg procesu przeciwko krwawemu nożowcowi z Pogoni, Franciszkowi Madejowi, który na ulicy Okrzei w Sosnowcu rozpruł brzuch niedorozwiniętemu umysłowo, Djonizemu Wacowskiemu.

Proces ten był przerwany w dniu 24 bm. w celu zebrania wiadomości o stanie poczytalności oskarżonego Madeja. Są one rewelacyjne Madej, jak się okazuje, zdradzał już poprzednio objawy obłądki i na tej zasadzie uwolniony został od służby wojskowej.

Wczoraj w obecności sądu, Madej był badany przez dwóch psychiatrów. Lekarze nie wyrazili zdęcy

dowanej opinii o oskarżonym co do jego poczytalności, wobec czego sąd aresztował na sali Madeja, postanawiając odesłać go na obserwację do domu obłąkanych w Tworkach. Zachodzi poważne podejrzenie, że Madej jest wyrafinowanym symulantem.

1. zasada!

Białą bieliznę gotować przynajmniej 15 minut!

RADION sam pierze

Obecnie również w praktycznych małych paczkach.

Przy zakupie bucików uważaj dorosły człowiek nie tylko na taniść, lecz także na przyjemny chód. Te zalety posiadają OBCASY GUMOWE BERNON i dlatego powinni rodzice baczyć przy zakupie bucików dla swoich dzieci, aby buciki miały OBCASY GUMOWE BERNON. Przyjemny elastyczny chód, a więc zdrowe, trwałe i tanie.

WYMÓWIENIE PRACY ROBOTNIKOM W WAPIENNIKACH „BRYNICA”.

Zarząd kamieniołomów i wapienników „Brynica” w Czeladzi z braku zamówień na wapno wymówił pracę 33 robotnikom.

Termin wymówienia upływa 12 października br.

KASZTANY KWITNĄ...

Mamy w całym słowa znaczeniu cudną polską jesień. Bez wątpienia wrzesień należy zaliczyć do najładniejszych miesięcy bieżącego roku. Tak ładnej i słonecznej pogody nie mieliśmy nawet w ciągu lata, które, jak wiadomo, zupełnie nie dopisało.

Ostatnie tygodnie ciepłych dni spowodowały, że w wielu miejscowościach Zagłębia Dąbrowskiego ponownie w tym roku zakwitły kasztany.

Wbrew więc przepowiedniom, które krążyły jeszcze w lipcu, że czekają nas wkrótce chłody, a jesień będzie przypominała zimę — mamy cudną pogodę, drugą wiosnę i kwiat kasztanów...

— Osobiste. Skarbnik kasy skarbowej w Sosnowcu ostatnio z Dąbrowy, p. St. Stanek został przeniesiony do urzędu skarbowego w Kozienicach do wydziału administracyjnego.

— Najmodniejsze welny damskie i męskie na sezon jesienny poleca: Magazyn bławatny B. Garliński Sosno wiec, 3-go Maja 19 tel. 1230.

— Zjazd nauczycieli samorządowych. We wtorek 2 października br. o godz. 17-ej w lokalu związku nauczycielstwa polskiego w Sosnowcu ul. Dęblińska 13, odbędzie się zjazd nauczycieli — członków rad gromadzkich, gminnych i miejskich powiatu będzińskiego.

Zostanie wygłoszonych szereg referatów, omawiających rolę nauczycielstwa w samorządach.

— Pogadanki w lektorjum miejskim w Dąbrowie. Dnia 1 października wygłosi pogadankę p. M. Łukasiewicz na temat „Nasza ideologia”, dnia 2 października p. Z. Porada — „Geneza powstania i historia legionu młodych”, dnia 3 października p. S. Kuprienko — „Państwo zorganizowanej pracy” i dn. 4 października p. Z. Kowalski — „Związek zawodowy”.

— Mieszkaniec Łodzi zmarł nagle w Będzinie. Mieszkaniec Łodzi, 60-letni Mordka Moszek Lugerner, przechodząc wczoraj ulicą Modrzejowską róg Jasnej w Będzinie nagle zasłabł, przewracając się na chodnik ulicy. Przybyły lekarz stwierdził śmierć wskutek udaru serca. Zwłokami Lugnera zaopeczkowała się rodzina Hamplów, zam. przy ul. Mościckiego 8 w Będzinie.

Pokost szybko schnący.
FARBY, LAKIERY
I pendzle poleca po cenach najniższych Skład Antyczny
MONETA
Dąbrowa Górnicza, ul. Sobieskiego 29.

Z Zawiercia

(z) Inspekcja w policji. Przez 3 dni bawił w Zawierciu zastępca wojewódzkiego komendanta policji podinspektor W. Stano, który przeprowadził ilustrację powiatowej komendy policji oraz miejscowego komisariatu.

(z) Dzika zemsta. Marcinkowski Jan (Wenecka 41) od pewnego już czasu czuł głęboko utajoną urazę do Szatana Mieczysława także zamieszkałego, przyrzekając wyrównać to w swój domowy sposób. Nie mogąc znaleźć innego sposobu wybił onegdaj w oknie Szatana 6 szyb, następnie pobił dotkliwie jego żonę.

Za pobicie niewiasty i wybite szyb mściwy Marcinkowski odpowiadać będzie przed sądem.

Przyjemności lata są tylko dostępne dla tych, którzy składają swe oszczędności w **KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI W ZAWIERCIU.**

Nr. Km. 1482/34 i 1351/34.

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego I-go rewiru w Sosnowcu, Stefan Morgiewicz, zam. w Sosnowcu przy ulicy Dęblińskiej 7, na mocy art. 602, 603, 604 K. P. U. ogłasza, że:

1) w dniu 3 października 1934 r. o godz. 12 (nie później jednak niż w dwie godziny) w Sosnowcu przy ulicy Jagiellońskiej nr. 3 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego w I-szym terminie ruchomości składających się z mebli domowych oszacowanych na łączną sumę złotych 1110 (jeden tysiąc sto dziesięć zł).

2) w dniu 3 października 1934 r. o godz. 11.30 (nie później jednak niż w dwie godziny) w Sosnowcu przy ulicy Prez. Mościckiego Nr. 41 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego w II-gim terminie ruchomości składających się z mebli domowych oszacowanych na łączną sumę 2.330 złotych (dwa tysiące trzysta trzydzieści złotych).

Powyższe ruchomości oglądać można pod wskazanym adresem w dniu licytacji.

Sosnowiec, 28 września 1934 roku.
Komornik Sądu Grodzkiego rew. I-go
STEFAN MORGIEWICZ.

KASZEL CHRYPKA DUSZNOŚĆ BOLE GARDŁA
USUWAJA PASTYLKI BELGIJSKIE
APTEKA MRA GASECKIEGO
W WARSZAWIE, UL. FRYTA 16.
Sprzedają apteki i składki apteczne.

Wywrotowcy przed sądem w Katowicach Proces osławionej Dziekanówny z Czeladzi

Przed sądem okręgowym w Katowicach odpowiadali w dniu onegdajszym Janina Dziekanówna z Czeladzi oraz Henryk Solik z Michałkowie oskarżeni o działalność wywrotową.

Przez dłuższy czas w szczególności oskarżona Dziekanówna objężdżała miejscowości na terenie województwa śląskiego i agitowała na rzecz partii komunistycznej. Organizowała ona komórki komunistyczne i kolportowała przez swych pomocników do których należał również oskarżony Solik bibulę o treści antypaństwowej.

Dziekanówna jest znana policji jako funkcjonariuszka wydziału wykonawczego K. P. P. i już kilkakrotnie była za działalność komuni-

styczną karana.

Ostatnio, gdy odpowiadała za działalność wywrotową przed sądem okręgowym w Sosnowcu, gdzie skazana została na 5 lat więzienia, demonstracyjnie po ogłoszeniu wyroku wykrzykiwała — Niech żyje komunizm!

Podczas rozprawy sądowej oskarżona wypierała się winy tłumacząc się, że całe oskarżenie zbudowane jest na fałszywych informacjach co do jej działalności. Również i Solik wypierał się winy i tłumaczył się że nie zna oskarżonej.

Zeznaniami świadków zdołano jednak udowodnić oskarżonym winę. Sąd wobec tego skazał Dziekanównę na 1 rok więzienia zaś Solika na 4 miesiące więzienia.

SPORT I WYCHOWANIE FIZYCZNE

GARBARNIA — UNJA.

W dniu dzisiejszym miejscowa „Unja” rozegra na własnym stadionie zawody koleżeńskie w piłkę nożną z K. S. „Garbarnią” z Krakowa. Drużyna gości przyjeżdża w swym najsilniejszym składzie ligowym z reprezentantami Polski: Pazurkiem i Riesnerem na czele.

Zawody te rozpoczynają się o godzinie 3.30 p. p. Przedmecz o godz. 1.30 p. p., o mistrzostwo „B” klasy pomiędzy A. K. S. „Niwka” — „K. S. Kinereth” Sosnowiec.

O MISTRZOSTWO A KL. ZAGŁĘBIA

W dniu dzisiejszym odbędzie się cztery spotkania o mistrzostwo jesienne A kl. Zagłębia, a mianowicie: w Czeladzi:

Brynica spotka się z Ruchem, w Miłowicach: Płomień gra z Solvayom, w Łądzinie: Zagłębianka spotka się z CKS. em i w Sosnowcu: o godz. 11 na własnym boisku Poliejny gra z Sarmacją.

Początek pozostałych meczów o godzinie 3.30 popołudniu.

O mistrzostwo B klasy dziś walczyć będzie Dąbrowa z Saturnem. Mecz odbędzie się na stadionie miejskim o godzinie 4 popołudniu.

Kronika

× Zawody tenisowe w Będzinie. W dniu dzisiejszym na kortach Hakoahu w Będzinie odbędzie się mecz tenisowy pomiędzy sekcją gospodarzy a drużyną „06” Mysłowice.

× Zagłębie — Tur (Szopieniec). Dziś na boisku miejskim o godz. 2.30 popołudniu „Zagłębie” rozegra koleżeńskie mecz z Turem z Szopieniec.

KINO CASINO
SOSNO WIEC PUGON
Marjańska Nr 1.

DZIŚ ostatni dzień! — **Dziś ostatni dzień!**
Wielka bohaterka filmu w „Cieniu Krzyża” Największa wampirzyca Ameryki **Claudette Colbert** w przepięknym wzruszającym śpiewno muzycznym dramacie zyciowym p. t.
Wielka Grzesznica
11 film **BUSTER GRABBE** słynny Król Lwów w wielkim egzotycznym filmie sensacyjnym p. t.
Branka Syna Puszczy
Pocz. o 3 pp. Ceny miejsc od 25 gr.
PORANEK na który złożą się „Branka Syna Puszczy” oraz jedno aktowa groteska p. t. „Cygański Grajek”
CENY 10 GK.

Z Olkusza

Z ŻAŁOBNEJ KARTY.

Ś. p. dyr. Witold Otto

Po krótkich cierpieniach zmarł w dn. 28 bm. dyrektor sp. ak. „Olkusz” w Olkuszu, inż. śp. Witold Otto.

Urodzony w majątku Kuchary, ziemi łęczyckiej w r. 1875, śp. Otto ukończył gimnazjum w Warszawie oraz politechnikę w Brunshwigu. Przed wojną pracował w charakterze wicedyrektora fabryki „Metal-lamp” w Warszawie, a następnie w Moskwie, dokąd fabryka została ewakuowana przez rząd rosyjski.

Stanowisko dyrektora fabryki naczyń emaljow. „Olkusz” objął w r. 1918 z ramienia rządu polskiego, jako zarządca przymusowy, po cofnięciu zaś przymusowego zarządu — pozostał nadal na tem odpowiedzialnym stanowisku. Śp. dyrektor Otto, postać nadzwyczaj szlachetna doznawał wiele przykrości, które przewyciężał, aby tylko utrzymać warsztat pracy dla tysięcy robotników. Poza tem brał czynny udział w życiu społecznym Olkusza, o czem świadczą piastowane przezeń liczne godności.

Zmarły pozostawił małżonkę, córkę i syna, kształcących się w szkołach, oraz dobre imię wśród wszystkich współpracowników i tych, którzy go znali i wysoce cenili, za jego dobroć i szlachetność.

Śp. dyr. Otto był szwagrem woj. Kostka Biernackiego.

— 010 —

(ol) Odprawa. Dzisiaj (niedziela) o godz. 10 m. 30, odbędzie się odprawa drużynowych komendy hufca zagł. dąbrowskiego w siedzibie 10 drużyny przy gimn. męskim w Olkuszu.

(ol) Bestjańskie pobicie w Białym Kościele. Spowodu jakichś pretensyj kilku młokosów ze wsi Biały Kościół, mianowicie Józef Pęczak, Stanisław, Tomasz i Józef Zurkowie, napadło na przechodzącego szosą przez Biały Kościół, mieszkańca Wielkiej Wsi, gm. Cianowice Pawła Kozienia i pobilo go do nieprzytomności. Rannego w b. ciężkim stanie przewieziono do szpitala św. Łazarza do Krakowa, sprawców zaś za trzymano.

Jacek Złęcz

FORTUNA

POWIEŚĆ

napisana specjalnie dla „Expresu Zagłębia”

Woda sodowa strzeżwiła ich nieco. Jednak nazwisko Duraja ani jednemu, ani drugiemu nie chciało wyleżeć z głowy, choć starannie przez jakiś czas unikali rozmowy na temat niechwytnego złodzieja. I.. nagle... No — niema tego złego, coby na dobre nie wyszło.

Komendant z Hulajgórki poderwał się z miejsca i wyprostował swoją okazałą, korpulentną figurę.

— Twoje zdrowie!.. Żmuda, bracie kochany!.. Niech djabli wezmą Duraja!..

— Twoje!.. — odwzajemnił się Żmuda.

Wypili. Przegryzli. Potem jeszcze raz i... jeszcze raz do siebie i... jeszcze...

Teraz głównym tematem rozmowy stał się Duraj...

Była już godzina może dziesiąta, kiedy obaj policjanci w najlepszej komitywie, pobrzękując szablami, opuszczali karcznię. Ale, chociaż przechodzili koło posterunku, żaden z nich tam nie wstąpił. Przeszli

wzdłuż całej wsi i skierowali się wprost na pola, na las.

...Po godzinnym marszu śmiało, wkroczyli na dobrze sobie znaną leśną polanę...

Nie namyślając się długo ruszyli w stronę zarosłych gęstwą leszczyzny i zielską ruin...

— Ja pierwszy — wyrzekł Machaj — puść mnie bracie pierwszego...

— Nie... ja pierwszy — ty masz żonę, dzieci... Zresztą, lepiej znam od ciebie wejście...

— Puść, Żmuda — dopraszał się Machaj.

— Nnie — kategorycznie odparł Żmuda.

— Puść...
— Nie puszczę.

Ponieważ niepodobieństwem się było dłużej spierać, weszli do lochu prawie jednocześnie obaj. Śmiało posuwali się naprzód tą samą dro-

gą, którą niedawno przebyli detektywi. Kiedy doszli do miejsca w którym trzeba się było przeczołgać przez wąskie przejście, znowu doszło do krótkiej sprzeczki. Lecz tym razem Żmuda, któremu w wilgotnym lochu jakoś odwaga się szybko ulatniała, ustąpił prędzej niż przy wejściu. Wyrobiona w długiej służbie policyjnej przezorność nawet przy dobrych animuszach nie pozwoliła im zapomnieć o tem, że w każdej chwili mogą się spotkać z przeciwnikiem. To też posuwali się nadzwyczaj ostrożnie i cichutko.

Nagle... obaj zatrzymali dech w piersiach...

Wyraźnie posłyszeli dźwięk stłumionej rozmowy. Natychmiast przypadli do ziemi. Leżąc, czuli obaj, jak im resztki wspaniałej odwagi parują wszystkimi porami ciała... Ale głosy jakoś przycichły. Wtedy jednocześnie pomyśleli o tem, że dobrze byłoby coś dla fasonu... lyknać.

Na szczęście Żmuda zabrał z karczmy na drogę niewielkie butelczynkę, zwaną żartobliwie „szczeniakiem”... Pociągnęli parę razy...

— Słyszysz?... — odezwał się czujny na wszystko Żmuda.

— Uhu... tak... Gotuj broń... Strzelaj, jak nie stanie odrazu... Ja zawołam...

Pusta butelczka pozostała na miejscu gdzie przed chwilą czaili się policjanci. Oni sami poczołgali

się naprzód, z gotowem do strzału rewolwerami. W ten sposób zbliżali się do zapadni i byli od niej już o jakieś pięćdziesiąt kroków...

Z przeciwnej strony pokazało się małe, rosnące jednak z każdą sekundą światło. Ktoś szedł w ich stronę... Teraz dojrzeli już całkiem wyraźnie: Szło jakichś dwóch mężczyzn... Jeden niósł latarkę i wielki rewolwer, drugi podpierał się laską. Zatrzymali się. Wyższy i grubszy coś pokazał temu, co niósł światło i wziął od niego latarkę. Teraz on świecił, a ten drugi zaczął majstrować koło wieka zapadni...

Smuga światła nie dochodziła do policjantów. Poza granicą światła byli zupełnie niewidoczni, choć sami doskonale widzieli tajemniczych mieszkańców lochu. Komendant Machaj porozumiewawczo spojrzął na swego towarzysza.

— Gotów — odrzekł najłżejszym szeptem Żmuda.

— Ręce do góry!!!... Policja!!!... — wrzasnął groźnie Machaj, celując jednocześnie w grubego osobnika.

Lecz zamiast spodziewanego podniesienia rąk, ujrzeli policjanci, że gruby osobnik wyszarpuje broń z kieszeni...

Padły strzały.

d. c. n.

Korzystajcie z okazji

od 1-go do 15-go października
odbędzie się posezonowa

WYPRZEDAŻ bielizny męskiej

W Wytwórni Bielizny
„TATRA”
ul. Piłsudskiego 18.

KOMORNİK SĄDU GRODZKIEGO
w Sosnowcu rewiru 3-go
Nr. Km. 463, 909, 959, 1287, 1667, i 1743/34
oraz Km. 2149/33.

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Sosnowcu rewiru 3-go, urzędujący przy ul. Wspólnej nr. 16, z mocy art. 602-604 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie zaszacowanych pretensji odbędzie się w Sosnowcu pod adresami niżej wskazanymi licytacja ruchomości, a mianowicie:

1. Dnia 5 października 1934 r. od godz. 12-tej (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. Modrzejowskiej nr. 3 i Prezydenta Mościckiego nr. 41, w terminie 1-ym, sprzedaż artykułów chemicznych i samochodu osobowego, oszacowanych na sumę zł. 22.152, na zaspokojenie wierzytelności Jakubowicza Leona w Prażce.

2. W dniu 8 października 1934 r. od godziny 11 z rana (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. 3 maja nr. 11, w terminie 1-ym, sprzedaż szaf bibliotecznych, aparatu radiowego i kasy ogniotrwałej, oszacowanych na sumę zł. 3300, na zaspokojenie wierzytelności Ubezpieczalni Społecznej w Sosnowcu;

3. W dniu 8 października 1934 r. od godz. 12-tej (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. Modrzejowskiej nr. 2, w terminie 1-szym, sprzedaż materiałów wełnianych, oszacowanych na sumę zł. 600, na zaspokojenie wierzytelności firmy „M. Joss i Löwenstein S. A.” w Prażce;

4. W dniu 10 października 1934 r. od godz. 11-tej z rana (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. Kilińskiego nr. 1, w terminie 1-szym, sprzedaż dywanów perskich, oszacowanych na sumę zł. 2.000, na zaspokojenie należności Banku „Gospodarstwa Krajowego” Oddział w Katowicach.

5. W dniu 11 października 1934 r. od godz. 13-tej (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. Żeromskiego nr. 8, w terminie 1-szym, sprzedaż pianina, oszacowanego na sumę zł. 1500, na zaspokojenie wierzytelności Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności w Katowicach;

6. W dniu 16 października 1934 r. od godz. 11-tej z rana (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. Reymonta nr. 14 m. 3, w terminie 1-szym, sprzedaż maszyny do szycia i różnych mebli, oszacowanych na sumę zł. 650, na zaspokojenie wierzytelności Chawy Rapszyc;

7. W dniu 16 października 1934 r. od godz. 11-tej z rana (nie później jednak niż w dwie godziny) przy ul. Gen. Bema nr. 4 m. 2, w terminie 1-szym, sprzedaż różnych mebli, oszacowanych na sumę zł. 1890, na zaspokojenie wierzytelności Masy Upadłościowej Zjednoczonych Przedsiębiorstw Budowlanych w Mysłowicach i innych wierzytelności.

Spis rzeczy i ich szacunek może być przejrany w kancelarii komornika, za jęte zaś ruchomości można oglądać w terminach wyznaczonych do licytacji na miejscu.

Komornik (—) ST. JAKIMCZYK.

Do akt Nr. Km. 725/1934 r.

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Olkuszu zamieszkały w Olkuszu na zasadzie art. 602 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 10 października 1934 r. od godz. 11-tej odbędzie się licytacja publiczna ruchomości, należących do Mordki Chila i Ruchli małż. Frenkiel w jego lokalu w Wolbromiu ul. Zwirki i Wigury składających się z maszyny drukarskiej, nożyc, bufetu, 2-ch szaf sosnowych i 150 zeszytów oszacowanych na łączną sumę zł. 518 gr. 80, która rozpisze się od połowy ceny oszacowania.

Ruchomości oglądać można w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej podanym.

Olkusz, dnia 25 września 1934 r.
KOMORNİK (podp. nieczytelny).

PROSZKI
„KOWALSKINA”
STOSUJĘ SIĘ
PRZY UPORCZYWYCH
BÓLACH GŁOWY
KONIECZNIE ZE ZNAKIEM
„SERCE W DIERŚCIENIU”
FABRYKA CHEM-FARMAL, ARKOWAŁSKI, WARSZAWA

BEZPŁATNIE! **KALOSZE I ŚNIEGOWCE!**
Biorąc pod uwagę wzmagający się ciągle kryzys oraz ogólne zubożenie w kraju firma nasza postanowiła dodać tytułem premii każdemu klientowi, który do dnia 10 października r. b. zakupi dla siebie wyszczególnione komplety
1 parę kaloszy lub 1 parę śniegowców (pierwszorzędnej fabryki wyr. gum. w Polsce), nie obiecujemy złotych gór, lecz dajemy towar pierwszorzędny tylko za zł. 14.60 gr.
wysyłamy 3 mtr. materiału na modne męskie ubranie (wzory kamg.), 4 mtr. materiału na damską suknię we wszystkich kolorach, 1 koszulę męską lub damską i 1 p. kaloszonów lub reform z doskonałego trykotu o jedwabistym wykończeniu, 1 krawat jedwabny (wzory włoskie) oraz 3 chusteczki męskie ze szlacczami lub damskie z ażurkiem.
30 mtr. tylko za zł. 15.75 gr.
6 mtr. flaneli puszonej i miękkiej w paseczki lub czysto białej, 6 mtr. zefiru w różnokolorowe prążki na koszule dzienne męskie lub chłopięce, 6 mtr. płótna kremowego w doskonałym gatunku na bieliznę wszelkiego rodzaju oraz 12 ręczników wafłowych lub 12 mtr. płótna ręcznikowego. Towar wysyłamy za zaliczeniem pocztowym. Płaci się przy odbiorze towaru na poczcie. Bez żadnego ryzyka. W razie gdyby się towar nie podobał, przyjmujemy talony z powrotem, a pieniądze natychmiast zwracamy. Zamówienia prosimy adresować
F-ma JÓZEF KRAKAUER, Łódź, skrzynka pocztowa 18, oddz. 8.

Najtańsze źródło zakupu maszyn tylko za Zł. 200.—
Nowe gwarantowane maszyny do szycia i haftu syst. „Singer” nożne, pierwszorzędnej jakości opatrzone w meble luksusowe oraz podstawy na łożyskach kulkowych. Wysyłka i dostawy na koszt firmy po otrzymaniu zadatku zł. 25. — Reszta za zaliczeniem. — Do każdej maszyny załączamy bezpłatnie trzy aparaty: do haftu, mereżki i cerowania. Wszelkimi informacjami i bezpłatnymi cennikami służy na żądanie pierwsze źródła krajowe.
Polska Spółka Masz. „DOBROMASZY” 88. Warszawa, Chmielna nr. 32.
Za dobroć maszyny 20-letnia gwara ncja. Otrzymujemy moc listów dziękczynnych.

Dziś i dni następne!
Wielka parada zmysłów i uczuć. Dzieje dziewczyny z ulicy, wyniesionej przez lekarza erotomana do godności wielkiej damy.
Przodujący film europejskiej produkcji, reż. Anatola Litvaka twórcy „Pieśni nocy”
GRA ZMYŚŁÓW
w roli gł.: HARRY BAUR, ALICE FIELD i PIERRE BLANCHAR.
Nadprogram: Tygodniki Paramountu i Pata.
Od poniedziałku t. j. 1-go października premiera „KLEOPATRY”

Od poniedziałku 24 września i dni następne
Pierwsza rewelacyjna satyra sowiecka wytwórni BELGOS KING w Leningradzie
„Car Szaleniec”
Dzieje poręcznika (Przecinka)
W rolach głównych sławy kin Z S. R. R. SZATERNIKOWA, ROSTOWCEW, GORIANÓW
Sobota 29, w niedzielę 30 września o godz. 11-iej wieczór Tyko jeden seans! Film seksualny pt. „WRÓG WE KRWI”

Dziś i dni następne
Demon Złota
Największa rewelacja światowych ekranów. Cuda głębin morskich w kolorach.
W rolach głównych: FAY WRAY i RALPH BELLANNY.
Nadprogram: Tygodnik Foxa.
Wkrótce: ESKIMO.

Dziś W niedzielę 30 i poniedziałek 1 października r. b. 2 filmy! Sensacja i śmiech: 1-szy program Bohaterski brawurowy władca prerji TOM MIX na swym koniu Tomy oraz znany jeździec WILJAM DESMOND razem w najlepszym filmie sensacji i emocji p. t.
Bohaterski Czyn
II-gi program to godzina bezustannego śmiechu. Para wesółków SLIM SUMMERWILE i ZASU PITTS pokażą nam jak się można pozbyć teściowej w komedji p. t.
„Precz z teściową”
Bilety od 25 gr. Pocz. o 3. p. Dla młodz. dozwolony.

Od wtorku 25 września i dni następne
2 wymienione superfilmy w jednym programie
Pocafunek przed lustrem
Emocjonujący dramat erotyczny w g. głośnej powieści Fiedora, reżyserji Jamesa Whale twórcy „Frankensteina”
W rolach głównych; N. Cawoll, G. Stuart, P. Lukas i F. Morgan.

II film **„Miłość bez słów”**
Tak idealnego, tak wzruszającego o tak niezwykłej treści filmu nie zawsze można zobaczyć. W niedzielę o godz. 10.30 rano PORANEK dla młodzieży i dzieci w programie 2 filmy „Miłość bez słów” i „Buster Keaton” Bilety na poranek dla dzieci po 10 gr. W niedzielę passe-partout nie ważne.

gum.
OLLA
klejnot higieny

ZUPEŁNIE DARMO!
Uwzględniając życzenia licznej naszej Klienteli, przedłużyliśmy do dnia 12 października 1934 r. termin, do którego należy zakupić u nas jeden z niżej wymienionych kompletów, aby skorzystać z naszych bezpłatnych premii. Premje są następujące: 3 palta damskie, 3 ubrania męskie, 3 kołdry watawne i 3 dywany chińskie na ścianę.
Tylko za zł. 11.75 gr.
wysyłamy: 4 metry materiału zw. „Panna” o najmodniejszym wyrobie nie elegancką jesienną suknię damską, 1 pulower damski czysto wełniany w pięknie przybraniem, 1 parę pantofli dams. o modnym fasonie (podać Nr. obuwia), 1 koszulę dams. z dobrego madopolamu strojnie haftowaną, 1 apaszkę dams. wełnianą w śliczne wzory lub 1 parę rękawiczek dams. wełnianych podwójnych, 1 parę reform dams. z doskonałego trykotu, 1 parę pończoch wełna z jedwabiem, 2 kawałki mydła pachnącego i 3 chustki dams. do nosa z jedwabnymi ząbkami.
Tylko za zł. 14.10 gr.

wysyłamy: 3 metry bostonu w prążki szerokości 140 cm. na eleganckie ubranie męskie lub na palto damskie, 1 pulower męski o najnowszym fasonie z kołnierzem szalowym i długimi rękawami w dobrym gat., 1 parę kaloszonów z dobrego białego zimowego trykotu w najlepszym gat., 1 koszulę męską z białego zimowego trykot. gat. „Trade Mark”, 1 krawat czysto jedwabny ostatnie wzory lub 1 szal wełniany, 1 parę skarpetek czerwonowych z jedwabiem bardzo mocnych i 3 chustki białe z ładnym szlaccem.
Tylko za zł. 26.50 gr.

wysyłamy: 1 sztukę płótna białego 17 metrów w dobrym gat. z znaną marką fabryczną na bieliznę męską, damską i pościelową, 10 mtr. flaneli dobrej bieliznianej miękkiej i przystęj na bieliznę różnego rodzaju lub 10 mtr. płótna pościelowego w kraty, 10 mtr. płótna kremowego o bardzo gęstym wyrobie na wszelką bieliznę, 6 mtr. zefiru w modne wzory na męskie koszule dzienne lub bluzki damskie i 10 mtr. płótna ręcznikowego czysto białego na dobre trwale ręczniki lub 2 prześcieradła białe z kantami. Wymienione komplety wysyłamy za zaliczeniem pocztowym, płaci się przy odbiorze towaru. Bez ryzyka, jeżeli towar się nie podoba, przyjmujemy z powrotem i na tydzień zwracamy pieniądze. Adresować tylko:
„Polski Towar”, Łódź, Piłsudskiego 44.

UWAGA: Dnia 14 października b. r. ogłosimy listę wygranych.

Darmo browning
str. dw. do celu, otrzyma każdy, kto zamówi następujący komplet:
TYLKO ZA ZŁ. 19.65
wysyłamy: 4 mtr. materiału najnowszego w ładne desenie na suknię damską lub męską na ubranie, 1 chustkę jesienną lub zimową w ładne kolorowe kraty, jasne lub ciemne, 1 pulower damski wełniany lub męski, ostatni krzyk mody, 1 koszulę damską madapolamową z jedwabnym haftem, 1 męska, 1 parę reform trykotowych, 1 męsk. kaless, 1 parę pończoch jedwabnych i 3 chusteczki damskie batystowe z jedwabną mereżką.
Powyższy komplet wysył. za zalicz. poczt. na listowne zamów. Bez ryzyka. Jeżeli towar się nie podoba, przyjmujemy spowrotem i zwracamy pieniądze. Zamówienia należy adresować tylko: D/W POZNAŃSKI, Warszawa, — Przechodnia 1. E.

Mydło „ADA”
obecnie z pięknym zapachem udzielającym się na długi czas pranej bieliznie. Sprzedaż w Fabr. Składzie „ADA”
Sosnowiec, Modrzejowska 30
Hale Rozwoju.

PRZY WŁOSÓW WYPADANIU,
lupieżu, łysieniu stosuj się mydło CHINOWO - CHMIELOWE i ESENCJĘ CHINOWO - CHMIELOWĄ.—

PRZY WŁOSÓW WYPADANIU,
lupieżu, łysieniu stosuj się mydło CHINOWO - CHMIELOWE i ESENCJĘ CHINOWO - CHMIELOWĄ.—

